

РІК LIII, Ч. 2

ЛЮТИЙ — 1996 — FEBRUARY

No. 2, VOL. LIII

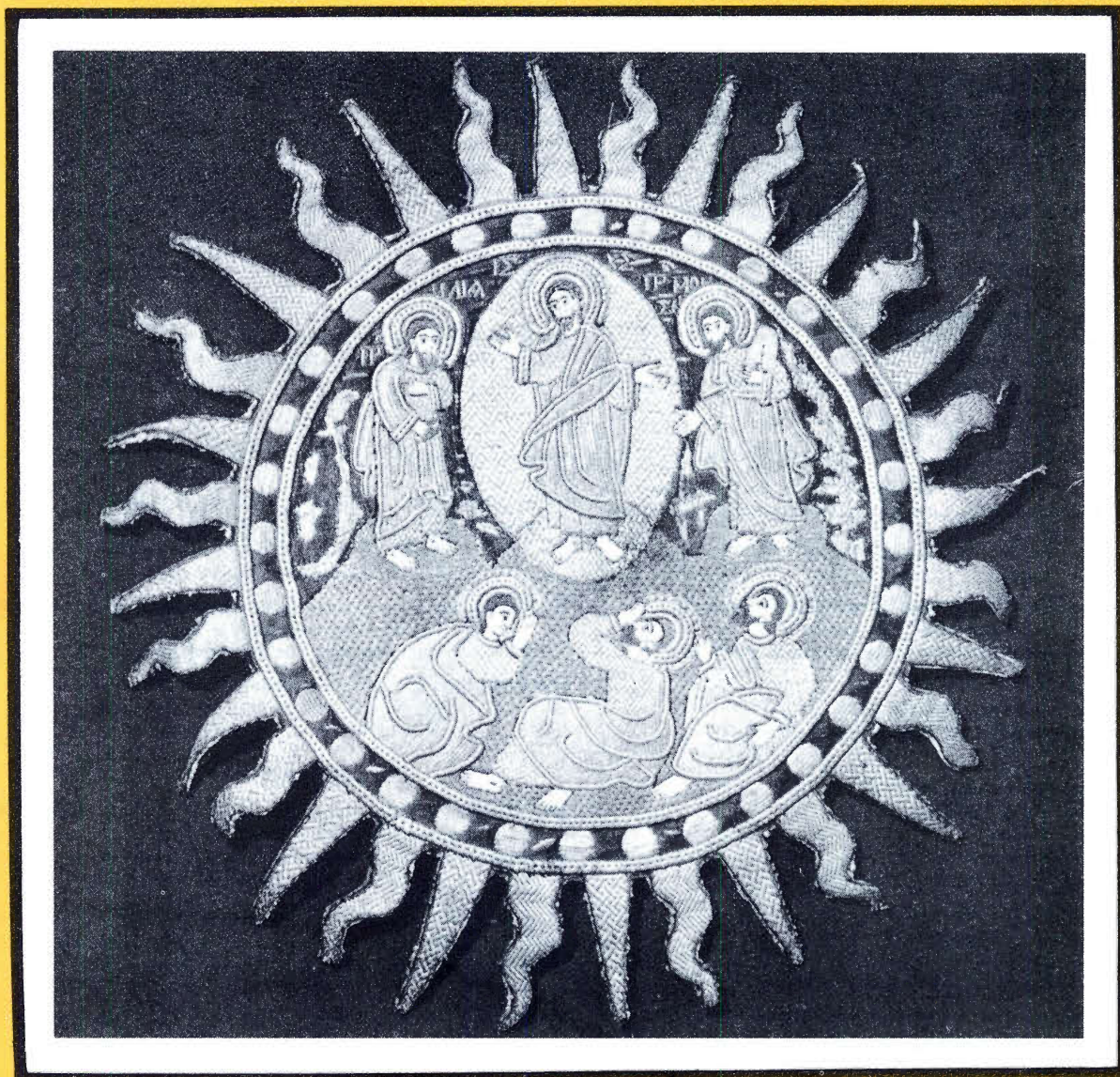
НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LIII

ЛЮТИЙ

Ч. 2

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Анна-Галля Горбач
Іванна Рожанковська

Ярослава Рубель — (з уряду) пресова референтка
Головної Управи

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

Річна передплата в США

Для членів США ..... \$ 25.00
Для інших передплатників ..... \$ 30.00
Поодиноке число ..... \$ 3.00
В країнах поза межами США ..... US \$ 40.00

OUR LIFE

VOL. LIII

FEBRUARY

No. 2

Published monthly
by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Roman Yurevych**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomlak
Anna-Halia Horbach
Iwanna Rozankowskyj
Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672
Business administrator: **Natalia Duma**

Annual subscription in the USA for UNWLA members .. \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00.
Annual subscription in countries other
than USA ..... \$40.00 US currency.
Single copy ..... \$ 3.00

ЗМІСТ

Тетяна Кара-Васильєва. Золоте шитво України	1
Марія Зубрицька. Наш діалог із Лесею Українкою	5
Федір Кріль. Розстріляна Юність	7
Лідія Черник. Суспільна опіка США	9
Вісті з Централі.	12
Our Life	
Oksana Sokolyk. Opening Remarks	13
Dr. Hélène N. Turkewicz-Sanko. Love Themes in Ukrainian Oral and Classic Literature	15
Irena Oleksiuk. The Year of the Family 1994.	18
Ihor Magun. Osteoporosis — the Silent Disease	19
Dzvinia Orłowsky. Luba Doesn't Have a Mouse	20
Cook's Corner: Vera's Meringue Kisses	20
Христия Навроцька. Наше харчування	21
Хроніка Округи Філадельфія	22
Дописи Округ і Відділів	24
Загальні збори Відділів	28
Пожертви	29
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

*На обкладинці: Коло з сіввом. Україна, XVII ст. Атлас,
шовк, золоті нитки. Шитво.
On the cover: Circle with aureole. Satin, silk, gold thread XVII
century.*

Ілюстрації Зоряни Сохачької
Illustrations by Zoriana Sochaczka

КАНЦЕЛЯРІЯ США / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеляна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по поп.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ США / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Факс (212) 228-1947

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate,
London W24HG, England

АВСТРАЛІЯ: Postup Ukrainian Cooperative Trading Society Limited,
928 Mount Alexander Rd., Essendon, 3040, Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National
Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY. 10003
ISSN 0740-0225

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1996 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

ЗОЛОТЕ ШИТВО УКРАЇНИ

Гаптування — це шитво золотою та срібною ниткою сухозліткою або сухозолотицею. Вона являє собою блискучий дротик, яким обвито білу нитку під сріблом, жовту під золотом, так що створюється враження суцільної рівної блискучої металевої нитки.

Розвиваючись протягом століть, у цьому виді мистецтва були створені видатні твори, що демонструють високу художню майстерність і виявляють безперервний шлях розвитку від зародження до часів його високих здобутків, пов'язаних з формуванням національної свідомості і боротьбою українського народу за свою волю і незалежність. Мистецтво виступало великою силою консолідації українського народу, втілюючи актуальні суспільно-політичні ідеї та естетичні настанови свого часу. Дослідження такого оригінального і самобутнього виду декоративного мистецтва, як літургійне шитво, ускладнюється нерівномірністю збереження пам'яток гаптування, особливо XIV—XVI ст. Тому історія дослідження спирається головним чином на пам'ятки XVII—XVIII ст. Художньо-стилістичний характер шитва кінця XVI—XVII ст. свідчить як про довершеність формально-технічних засобів виконання, так і про цілком зформовану художню систему іконографічних схем, яскраво вираженої самобутності, що свідчить про довготривалість попереднього розвитку.

Пам'ятки українського гаптування — це синтез творчості художників, що створювали мистецький образ, та майстринь, що безпосередньо виконували його в матеріалі. Образотворче шитво розвивалося в єдиному руслі із загальним напрямком українського мистецтва і в першу чергу іконопису, гравюри, стінопису. Про це свідчать сюжети та іконографічні форми образотворчого шитва, мистецькі аналогії з роботами відомих майстрів — Леонтія Тарасевича, Івана Щирського та ін. За ескізами відомих художників кінця XVII—поч. XVIII ст. виконувались численні високохудожні твори шитва.

Сьогодні назріла проблема заповнити прогалину у вивченні гаптування — маловідомого виду мистецтва, твори якого є шедеврами світового значення. Це пов'язане в Україні із зростаючим інтересом до проблем національного відродження, прагненням заповнити маловідому сторінку українського мистецтва, а відтак — відтворити цілісну картину розвитку гаптарства XVI—XVIII ст.

На сторінках нашого часопису друкуватимуться матеріали з монографії доктора мистецтвознавства Тетяни Кара-Васильєвої "Літургійне шитво України XVI—XVIII ст.: іконографія, типологія, стилістика", яка готується до друку. В окремих статтях висвітлюватимуться питання символічної ролі гаптованих речей в церковних Богослужіннях, їх художньо-образна специфіка, особливості розвитку.

На основі опрацювання архівних матеріалів вперше буде розкрита широка діяльність в Україні жіночих монастирів, що були осередками гаптування та іконопису.

ТЕТЯНА КАРА-ВАСИЛЬЄВА

ІГУМЕНЯ МАРІЯ МАГДАЛИНА МАЗЕПА

Українське гаптарство на грані століть надзвичайно складне, багатогранне явище культури. Його розвиток відбувається на тлі важливих соціально-економічних, політичних процесів в історії України. Друга половина XVII — початок XVIII ст. — це блискучий період Гетьманщини, доведений до найвищого розвитку і розквіту часів гетьмана Мазепи.

Формування національної свідомості відбувається на тлі різкого соціального розшарування суспільства, виділення козацької старшини, як привілейованої частини суспільства. Дбаючи про утвердження своєї шляхетності, вона намагалась пишно і багато оздобити свій побут, яскраво прикрасити одяг коштовними тканинами, щедро орнаментованими золотим гаптуванням та яскравим кольоровим шитвом. Для зміцнення своєї влади козацька старшина вела широке будівництво, віднов-

лення церков і фундацію монастирів, якими опікувалась і щедро офірувала високохудожніми мистецькими творами. Свого апогею меценатство досягає у діяльності гетьмана Івана Мазепи. Саме за достатньо довгий спокійний період його гетьманства найвищого розквіту досягають всі види мистецтва, в тому числі архітектура, живопис, гравюра.

У поступі суспільно-політичного і культурного життя України важливу роль відіграє Києво-Могилянська Академія, діяльність видатних церковних і громадських діячів Лазара Барановича, Інокентія Гізеля, Дмитрія Ростовського та ін.

На тлі цього бурхливого розвитку суспільства, вияву творчого потенціалу та життєвої енергії народу, розбудовується монастирське життя, розквітають центри гаптарства. Кінець XVII — початок XVIII ст. — це форму-

вання національних рис українського шитва. Оптимістичне, яскраво-піднесене декоративне світовідчуття та його народно-естетичні ідеали були тим свіжим подихом, що наповнювали радісною святковістю український живопис, гаптування, шитво. Це був щасливий час, коли співпали народні ідеали і увявлення про красу і художні устремління професійного мистецтва.

Київ стає найважливішим центром української національної культури. Саме тут започатковано не лише київську школу живопису, книгодрукування, що впливала на весь православний світ, а також київську школу гаптування. У київських монастирях створюються неперевершені твори шитва, що були взірцем справжньої майстерности, які чутливо реагували на естетичні запити свого часу і розвивались в єдиному художньо-стилістичному напрямку всього українського мистецтва і були еталоном для інших осередків гаптування. Найважливішими центрами у Києві були Вознесенський, Печерський, Києво-Йорданський та Флорівський монастирі.

Одним з найдавніших осередків гаптування був Вознесенський жіночий монастир, що мав назву Києво-Печерський, заснований в кінці XVI ст. Про те, що це був значний осередок гаптування свідчить і згадка Бопляна, що проживав у Києві 1632—1648 рр.: "Навпроти Печерського монастиря знаходиться жіночий, черниці числом до ста займаються вишиванням і тим, хто одвідує обитель продають майстерні роботи".¹ Особливо цікаві спогади про монастир залишив Павло Алепський, що відвідав його у 1654 р.: "Цей монастир добре впорядкований, в ньому понад 50 або 60 черниць і всі вони знатного походження. Більшість цих черниць з багатих та давніх польських родин, ігуменя належить до родини самого польського короля. Любов до монастиря, де більша частина з них отримала виховання, штовхає їх повертатись до нього, брати постриг і залишатись там черницями". Далі відзначаючи чудовий спів черниць під час відвідування патріархом Служби в цьому монастирі, Павло Алепський підкреслює дуже важливий деталь відносно освіченості черниць: "Вони вміють читати, знайомі з філософією, логікою і займаються творами".² Серед черниць монастиря Павло Алепський виділив дорослих і ще зовсім маленьких, які отримували у монастирі певне виховання. Якщо додати, що тут знаходились особи знатних родин, від яких монастир мав великі вклади як коштами, так і землями, то стає цілком зрозумілим, що Вознесенський монастир був видатним мистецьким центром, в якому відбувалось виховання з дитинства. Тут навчали гаптарства і різних ремесел, а також черниці були залучені до передових наукових ідей в галузі філософії, логіки, літератури, співу і музики. Черниці і вихованки монастиря вільно відвідували Києво-Печерську лавру, про що також сповіщає Павло Алепський, зазначаючи, що на Літургії патріарха в Успенському соборі серед інших була присутня "ігуменя жіночого монастиря зі своїми черницями". Тож атмосфера монастиря, а також його близьке розташування навпроти Києво-Печерської лаври — видатного центру освіти і культури всього слов'янського світу, мистецького осередку, де працювали живописці і гравери, формувала основні методи художнього стилю українського гаптарства XVII ст. Митці лаври, безперечно, брали участь

у розробленні "прорисів" для шитва. В майстернях Вознесенського монастиря замовлялись найвідповідальніші і найкоштовніші вклади як до Києво-Печерської лаври, так і для інших церков і монастирів України.

У 1688 р. до монастиря як філіял було приєднано Глухівський Преображенський монастир, після чого титул ігумені набув статусу: "Марія Магдалина Мазепа, всечесніша пані ігуменя монастиря Паненського Печерського і Глухівського". Монастир проіснував до 1712 р., коли його було перенесено на Поділ і з'єднано із Флорівським, у зв'язку із заснуванням на його місці арсеналу. Існує думка, що це було зроблено Петром I з помсти до гетьмана Мазепа, мати якого була ігуменею.

Архівні матеріяли доводять, що в літературі помилково ототожнюють дві ігумені: Марію Магдалину Мазепу та Марію Магдалину Мокієвську, її найближчу родичку, що через рік після її смерті стала ігуменею.³ Києво-Вознесенський дівочий монастир на грані століть стає визначним гаптарським осередком, що формує художньо-стильові ознаки і особливості українського життя. Саме тут за часів ігуменства матері Мазепа — Марії Магдалини (1688—1697) зароджуються перші ознаки барокко, що на цьому етапі носило яскраво виражені риси національної самобутности. Збереглись вкладні підписані роботи ігумені, що дають можливість окреслити коло пам'яток, цього центру.

Майстерні Києво-Вознесенського монастиря. Ігуменя Марія-Магдалина Мазепа. Палиця "Богоматір дарує ікону", 1689 рік. Музей Києво-Печерської Лаври.
Work rooms of the Kyiv-Voznesensky monastery. Cane. "Blessed Mother presenting icon." 1689. From the museum of the Monastery of the Caves.

Так, на палиці "Богоматір дарує ікону", що знаходиться в колекції музею Києво-Печерської лаври, в центрі на п'єдесталі в оточенні двох янголів сидить Богоматір. Вона в короні, з жезлом. Справа — дві постаті —

Антонія і Теодосія Печерських, зліва — група цивільних людей, вдягнених в український національний одяг. Найстарший з бородою, вусами, довгим чорним волоссям, у жупані шанобливо приймає від Богородиці ікону. Поруч з ним молодий, безвусий юнак у кунтуші, за ним ще двоє молодих людей і старша жінка. Це, безперечно, ігуменя Марія і гетьман Мазепа, що тримає ікону. Адже ця палиця відтворює легенду про ікону Рудницької Богоматері, що знаходилась у монастирі, про яку дбав і якою опікувався гетьман. Самуїл Величко в літописі розповідає цю легенду, зазначаючи, що у 1689 р. священник Василій переніс з Рудні ікону до Печерського Вознесенського монастиря і що цей образ уславився своїми чудотворними діями. Незважаючи на неодноразові прохання перенести цю ікону до Києво-Печерської лаври, гетьман Мазепа заборонив це: "Непременно той святой иконе благоволил zostавити в монастиру Паненском Печерском."⁴ (Обов'язково ту святу ікону благоволил zostавити в монастирі Паненському Печерському").

Отже, палиця була зроблена у майстернях Вознесенського монастиря у 1689 році з нагоди освячення у храмі ікони Рудницької Богоматері. Зображення гетьмана Мазепа поруч з матір'ю — ігуменею Магдалиною бачимо і в пелені 1692 р. (КПЛ—1018) "Покрова", що було тісно пов'язане з меценатською діяльністю гетьмана, утвердженням його політичних поглядів. Його зображення передає риси обличчя, відтворені на портреті, що знаходився у вівтарі Успенської церкви у лаврі, а образ ігумені має прямі аналогії з її портретом з Краківського музею.

В круглому зірчатому обрамленні гаптованої пелени "Покрова" 1692 р. подана двоярусна композиція: на небесах в оточенні янголів, апостолів стоїть Богоматір, що своїм покровом осіняє нижній ярус. Тут серед традиційних фігур цікавим видається введення двох цивільних осіб: жінки в довгому пової та чоловіка. За легендою, Богоматір явилась у Влахернському храмі, як імператриця у порфірі візантійських цариць і поскільки це видіння було о 4-ій годині ночі, то фігури за традицією слід виявляти у вогняному освітленні. Саме так у короні і зобразила гаптувальниця Богородицю. Тонкі переливи золотої нитки, язика кола наче передають вогняне сяйво, що особливо підкреслено м'яким глибоким кольором темновишневого оксамиту. В кутах — зображення евангелістів і по боках — на повний зріст постаті Антонія і Теодосія Печерських у їх сталій іконографії: світлобородий з вкритою головою — Антоній і темнорусий з непокритою — Теодосій. Наявність цих двох святих Києво-Печерської лаври явно вказує на їх київське походження. Високий рівень гаптарської техніки, підписана дата 1692 р. вказують, що це був коштовний дарунок. Саме в цей час гетьман Мазепа будує Миколаївський собор, у пам'ять про це тут у ризниці зберігався його портрет. Тут же у Пустино-Миколаївському монастирі відбудовує при трапезній Покровську церкву і цілком вірогідно, що для неї він робить вклад — гаптовану пелену, де серед традиційних зображень гаптарка на замовлення ктитора вводить постать Мазепа і його матері. На цій гаптованій пелені Мазепа виглядає статечним, середнього віку чоловіком з чорними вусами, бородою і довгим волоссям. Поруч його мати — ігуменя

Києво-Вознесенського жіночого монастиря Марія Магдалина. Вона у намітці, що обгортає голову і одним довгим кінцем спускається додолу. Кидається у вічі зображення двох фігур, вдягнених у одяг вищого сану церкви — в омофор, сакос, мітру, палицю. Можливо, що поруч із зображенням візантійського імператора й імператриці, тут представлені константинопольський патріярх і київський митрополит Варлам Ясинський. Він, як і його попередник Сильвестер Косов і вище духовенство, негативно ставились до об'єднання України з Росією, до переведення Церкви під владу московського патріярхату, що сталося у 1686 р. Тому зображення константинопольського патріярха і київського митрополита символізувало незалежність Української Церкви, прихильність, як і раніше, бути під владою константинопольського патріярха. Саме ці ідеї незалежності Української Православної Церкви митрополит Варлам Ясинський виявив і підкреслив одразу ж після обрання його на цей високий пост у 1691 р. До того ж, він був ректором Києво-Могилянської Академії ігуменом Пустино-Миколаївського монастиря (1680—1685), яким так опікувався гетьман Мазепа, архимандритом Києво-Печерської лаври (1685—1691) і нарешті у 1691 році став київським митрополитом.

Звертає увагу і стилістична подібність обличчя Богоматері на палиці 1689 р., на пелені 1692 р. і на воздусі з 1689 р. з гербом Івана Мазепа. Вони репрезентують специфічний тип, що запанував у гаптарстві на зламі століть: кругле миловидне обличчя, лагідні сумні очі, трохи схилена у бік голова.

Пелена 1689 р. — з колекції музею Києво-Печерської лаври вперше демонструє сюжет "покладення до гробу" в його західньому іконографічному варіанті. Основним змістом пелени є не конкретизація сюжету в його реально-достовірних деталях і подробицях, а передача гуманістичних ідеалів, утвердження високої моральної етичності людини, її стоїцизм і вірність своїм переконанням.

Саме ці почуття знаходять яскраве втілення в образі Христа. Він є зоровим центром всього твору, що виявляється як розташуванням, так і органічним зв'язком вгору — з хрестом, внизу — з відкритим гробом. Схилена голова Христа виявляє вираз покірного заспокоєння. Ця трагічна нота знаходить своє підтвердження у схрещених на грудях руках, у сумному виразі ідеально гарних облич Марії, Йоана Богослова, його сплеснутих у відчай руках. Майстриня тонко і віртуозно володіє відчуттям стихії технічних можливостей гаптарства. Вона виявляє естетичний зміст золота як кольору, так і символу, уникає його одноманітного напруження, підкреслюючи його гру різноманітними за фактурою і формою орнаментами закріплень. Пелена вигптована з червоного оксамиту, що виявляє і підкреслює тонкий піризм і витонченість гаптарства і створює якусь надзвичайно магічну виразність всього твору.

У вирішенні фігури Богоматері та Богослова відчувається свіжий новий струмінь розв'язання. Образ Марії вигптовано широкими площинами з чіткою ритмічною фалдів одягу.

Центральна частина пелени обрамлена широкою фісташкового кольору орнаментальною рамкою. Рослин-

Майстерні Києво-Вознесенського монастиря. Ігуменя Марія-Магдалина Мазела. Пелена "Покладення до гробу", 1689 рік.

Work rooms of the Kyiv-Voznesensky monastery. Abbess Maria-Magdalyna Mazepa. Shroud. "Internment." 1689.

ний орнамент як більш рухливий і сприятливий до нововведень, своїми гнучкими, звивистими лініями, графічно чітким малюнком елементів являє цілком органічне засвоєння рис барокко. В його художній лад органічно і дуже майстерно вплетено герб Мазепи, поясні зображення Івана Хрестителя, архангелів Михаїла та Гавриїла, Марії Магдалини. Пелена була коштовним і відповідальним за своєю значимістю дарунком родини Мазепи.

З кінця XVII ст. основою художнього висловлення є Біблія. Такі теми, як "Введення до храму", "Різдво Марії", що з'являються у гаптуванні на зламі століть, надавали можливості розкрити зацікавленість майстрині навколишньою дійсністю, передати в сюжетах Біблії реалії життя, красу оточуючого світу, людських почуттів. Саме такі сюжети надавали можливості перейти до зображення і розв'язання сюжету як реалістичної побутової сцени, наблизити її до сучасності. Це виявилось у перенесенні біблійних історій в ситуацію тогочасного життя, конкретизації одягу персонажів в типово українській стрі, інтер'єру, предметів побуту.

Пелена 1682 р. "Різдво Марії" — перша робота, що започаткувала на терені гаптарства перші ознаки бароккової стилістики.⁵ Безперечно, в основі її було покладено попередньо намальовану "прорись". Вона виявляє широку мистецьку ерудицію художника, що спирався на голландське та італійське мистецтво, але піддавав це ґрунтовній творчій переробці, конкретизуючи як цілком побутову сцену з українського життя. Вся вона пройнята цілком зрозумілими людськими почуттями родинного затишку, радості і щастя. Сцену вирішено як інтер'єр міського будинку. Художник, а слідом за ним і гаптарка детально змальовують ліжко з трьома подушками, балдахіном, на якому лежить Анна, спостерігаючи за підготовкою до купелі для новонародженої Марії. На першому плані двоє служниць. Молодша, чорноволоса, з непокритою головою, в корсетці, сорочці з широкими рукавами, довгій рясній сукні, з червоним намистом на

шиї. Вона наливає воду у цебер, що стоїть на ослінчику. Біля неї старша жінка, запнута у намітку, дає поради, тримаючи на руках немовля. На другому плані молода жінка ставить на стіл подарунок породіллі. За колоною поясне зображення Йоакима.

Це перша робота у гаптуванні, де мистець намагався відійти від площинності і композиційно об'єднує всіх п'ятох дійових осіб цієї події за формою кола. Це не лише формально-конструктивний спосіб побудови всієї сцени, а й підкреслення духовної єдності персонажів. Цей принцип кола підсилено і круглою формою "звізди", в яку так вдало вкомпоновано всю сцену. Майстер був обізнаний з пластикою фігури і передачею природних рухів і жестів, добре розумів їх виражальну глибину і змістовність. Вся сцена наповнена ліричністю.

Майстерні Києво-Вознесенського монастиря. Ігуменя Марія-Магдалина Мазела. Пелена "Різдво Марії", 1682 рік.
Work rooms of the Kyiv-Voznesensky monastery. Shroud. "Nativity of Maria." 1682.

теплотою почуттів і змальована з правдивою переконливістю у відтворенні побутових реалій. В той же час ця робота — компромісна у своїх мистецьких здобутках і є прикладом подолання уявлення про двомірну середньовічну іконну площинність і перехід до тримірного бароккового зображення. Власне ця робота — шлях переходу від ікони до картини. Гаптарка ще не до кінця усвідомила мистецькі засади намальованої художником "прориси". Вона точно і сумлінно перенесла загальний малюнок сцени, але зробила ряд помилок. Це перш за все у відтворенні столу, за яким сидить Йоаким та шахової підлоги в кімнаті. Вона не відтворює її перспективного скорочення і цим самим не посилює глибину простору помешкання, а навпаки робить третій план площинним і вертикальним. В наслідок цього Йоакима зображено не в глибині кімнати, за ліжком Анни, а вище неї. Від цього складається враження, що він споглядає цю сцену згорі з вікна, як сторонній глядач.

Отже, головним осередком гаптування на зламі століть був Києво-Вознесенський монастир. Саме тут було створено ряд робіт, що належали до кола ігумені Марії Магдалини та були тісно пов'язані з меценатською діяльністю гетьмана Івана Мазепи. В них яскраво виявились симптоми живого струменю, вони позначені новим подихом стилю барокко. Роботи, створені в цьому центрі і в кінці XVII ст., демонструють прояви, пов'язані з новими духовними вимогами суспільства, піднесенням і розквітом всієї культури періоду Гетьманщини.

Палиця — одна з частин одягу вищих ієрархів, за формою така ж як набедренник у священників. Знаменує духовний меч у боротьбі з ересю.

Пелена, покров — чотирикутний плат з нашитим хрестом. Використовується для покриття престолів і жертвенників. Застеляється під святі дари під час відправи Літургії. Пелени часто знаменували плащеницю.

Воздух — чотирикутний плат з нашитим хрестом, який використовується для покриття святих дарів під час відправи Літургії.

1. Боплан. Описание Украины. СПб, 1882. с. 13.
2. Алепский Павел. Путешествие антиохийского патри-

арха Макария в Россию в половине XVII века, описанное его сыном, архимандритом Павлом Алепским. Вып. II. М., 1987. с. 58-59.

3. Так, після смерті Марії Мокієвської та дочки її Памфілії у 1742 р. йшла довга тяжба — куди поділись їх гроші. В цій справі брала участь і ігуменя Олена, яка Рафаїлові Заборовському 1742 р. доповідала, що покійний Мокієвський і Дівочий монастир вклав багато грошей та діамантів (ЦДІА України. ф. 127, оп. 1076, од. зб.54, с. 36). В цій справі свідком виступає колишня ігуменя Афанасія і розповідає; що коли "покійна Мазепиха умре", Мокієвська Марія Магдалина приїхала з Глухова і її "в рік поставили ігуменею" (ЦДІА України. ф. 127, оп. 1076, од. зб. 34, с. 74). Далі Афанасія, говорячи про смерть черниці, сповідає: "а умре она на Подоле Вознесенском Девичьем монастыре за игумени Марии Магдалины Мокиевской" (там же, с. 75). Уточнюється дата перебування Марії Мазепи на ігуменстві і смерті — 1688—1697 рр.

4. Величко Самуил. Летопись событий в Юго-Западной России в XVII веке. т. III, 1855. с. 88-90.

5. Напис погано видно: "Старанием иеромонаха Иннокентия местоблюстителя пещер преподобного Феодосия коштом их молитв".

МАРІЯ ЗУБРИЦЬКА

НАШ ДІЯЛОГ ІЗ ЛЕСЕЮ УКРАЇНКОЮ

(ДО 125-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕТЕСИ)

XX ст. для історії українського народу характерне хоча б тим, що розпочиналося і завершується подією проголошення і болісного процесу становлення нашої державности. Окрім такого дивного збігу обставин, маємо ряд культурних проблем та явищ, що стали вже закономірними. Творча постать Лесі Українки у контексті нашого культурного та державного відродження є своєрідним лямбусовим папірцем того, наскільки ми усвідомили себе поцінувачами своїх культурних вартостей, наскільки їх підтримуємо і розвиваємо. У 1918 р., зразу після проголошення УНР, відоме на той час видавництво "Друкар" розпочало нове видання творів Лесі Українки, і цікаво, що до першого тому увійшли найскладніші драматичні твори поетеси "Кассандра", "Камінний господар", "У пуші" — твори, які залишилися поза горизонтом уваги її сучасників. Чому саме ці тексти були включені до першого тому — сказати важко. Можливо, в якійсь мірі відбувся малопомітний, але такий важливий акт добровільного покаяння українського читача перед авторкою, творчість якої піднімала планку української літератури на європейську висоту, але сучасники не оцінили цього прориву українського слова до нових глибин. Першу рецензію на нове видання творів Лесі Українки написав Микола Зеров, один із тих, хто закликав нас "До джерел" і "До Європи". І ось що він написав про українського читача, сучасника Лесі Українки: "До образів Лесі Українки читач був холодний, вони лякали його своєю мистецькою культурою, ерудицією, в них виділялася страшна

"літературщина", — і всі Лесині монологи і діалоги, драматичні поеми і драми відразу попадали до категорії речей шанованих, але "нечитомих". Відсутність комунікативного середовища, у якому б активно функціонували твори поетеси, естетична неформленість тодішнього читача, здатного до діалогу з Лесею Українкою як автором, породжували прірву або в рамках сучасності перетворювали діалогічну відкритість творів поетеси в монолог". Леся Українка не задовольняла покоління сучасного їй читача. Зеров пояснює це тим, що творчий світ Лесі Українки не наслідував традиції свого часу, а переступав їх; поетеса вийшла поза межі своєї епохи, тобто розсувала історичні рамки, розширювала обрії українства до європейського рівня і тим ставала позачасовим явищем. І навіть така мовчазна форма покаяння через визнання засвідчила міру нашого духовного зросту. Звичайно, про творчість Лесі Українки писали, часом велися дискусії, але, по суті, її читацька доля була гіркою.

Ситуація діалогу українського читача змінювалася залежно від історичного суспільно-політичного та загальнокультурного контексту. Саме так сталося 1918 року, коли в наслідок культурної та громадської еволюції народився читач творів Лесі Українки. Безперечно, одним із чинників такої зміни стала ідея державности та національно-культурного відродження. Громадянство України зрушило з "мертвої" точки, його культура виходила з кризового стану, в якому приглушена національна самосвідомість, переважає

пасивність, зникає один із найважливіших її критеріїв — мова. Усвідомлена потреба мати видання творів Лесі Українки — промовистий факт духовного прозріння нації, свідчення певного ступеня національного самоусвідомлення. Через творчість Лесі Українки, рецепції її творів, український читач у культурному розумінні виходив поза замкнене коло обмеженого хуторянства, і таким чином відчував себе причетним до європейської культури, проймався почуттям осмислення рідної культури як невід'ємного чинника культури світової. Слово поетеси, високий інтелектуалізм її драматургії формували загальнокультурний рівень української громадськості, розширювали мовний ареал. 20-ті роки, роки розстріляного відродження вели свій активний діалог із Лесею Українкою: видано нове зібрання її творів, чотири монографії, присвячені її творчості, десятки наукових статей, збірники матеріалів. І все це робилося в умовах розрухи, тяжкої економічної кризи. 60-ті і 70-ті роки по-своєму, по-цензурному кроїли простір Лесиного слова, витворили свій канон розуміння її творчості: поетка-революціонерка, "дочка Прометей", було засновано премію ім. Лесі Українки. Але який парадокс — премія присуджувалася за кращий твір для дітей!!! Не знайшлося гідного пошанування інтелектуальним висотам драматургії Лесі Українки та європейському духові її творчості.

На жаль, драматургія Лесі Українки досі залишається високим бар'єром для українських театрів і для українського глядача. Так, драма "Кассандра", якою започаткували видання творів поетеси у 1918 році, тільки двічі ставилася на сцені: 1971 року на сцені Київського театру ім. І. Франка та Запорізького обласного театру. Ціла повінь інтелектуальних ідей "Кассандри" поглинула свого читача, засвідчивши його неготовність до складного діалогу з поетесою. "Лісова пісня" — це дивовижне мереживо поетичних образів та глибоких філософських ідей також не мало великого успіху сценічного втілення у постановці Львівського театру ім. Марії Заньковецької. Правда, була остання, і досить вдала, спроба Вірляни Ткач актуалізувати "Лісову пісню" на американському континенті, що засвідчило про відкритість театру Лесі Українки для найрізноманітніших груп глядачів. Якщо говорити про успішність актуалізації драматургії Лесиного театру на сьогоднішній українській сцені, то тут на особливу увагу заслуговує львівський Молодіжний театр ім. Леся Курбаса, який в останні роки поставив на сцені кілька творів поетеси. Однак аудиторія Молодіжного театру, на жаль, обмежена, а при теперішній економічній кризі театри взагалі ледь жевріють.

За роки державної незалежності українське телебачення показало тільки два фільми: короткометражний фільм "На полі крові" та екранізацію "Блакитної троянди". А українські видавництва пе-

ревидали тільки один-єдиний твір — "Бояриню" Лесі Українки з передмовою М. Драй-Хмари, і Луцький обласний театр швидко поставив його на сцені. Хоча потреба перевидання і сучасного переосмислення творів видатної поетеси, без сумніву, існує: виростає ж бо нове покоління, яке мусимо виховувати на принципі поваги та глибинного розуміння нашої культури, якщо хочемо усвідомлювати себе культурно повноцінною державою. Ми повинні пам'ятати, що культурний процес — це діалог: з минулим, сучасним, майбутнім. І кожна епоха накладає свій відпечаток, свій дух на цей діалог. А розриви в такому процесі треба дуже довго загоювати. Для творчого генія Лесі Українки не існує часових рамок. Поетеса, розглядаючи життя як вічне змагання, тугу за глибиною і красою, торкнулася всіх фундаментальних питань людського існування. Її твори у мистецькій формі порушують такі проблеми як народження, вибір, любов, страждання, вина, смерть, тобто все, що залишається завжди відкритим питанням, на яке ми, люди, постійно шукатимемо відповіді. Тому коли український читач (глядач) сповниться почуттям переживання близькості до творчого духу Лесі Українки, це засвідчуватиме факт нашого духовного зросту і те, наскільки ми масштабно, багатовимірно підходимо до поняття "рідна культура".

Ще один дуже важливий аспект залишається сьогодні недослідженим в українській культурі, який торкається і Лесі Українки — це феномен жіночих рухів на Україні, жінок-інтелектуалок, високоосвічених, із високим почуттям громадського обов'язку. Чомусь це питання завжди відсувалося на задній план. Один тільки промовистий факт: загальновідомо, що міцні духовні стосунки еднали Лесею Українку та Ольгу Кобилянську, вклад якої в нашу літературу досить поважний. О.Кобилянська була добре знайома зі Софією Окуневською, яка одна із перших жінок Австро-Угорщини здобула ступінь доктора медицини в Цюриху, Швейцарія (бо у Австрії не приймали тоді дівчат до університету), і створила разом з В. Гукевичем лікарську комісію НТШ у Львові. Жіноча культура на Україні, особливо в Галичині, на зламі XIX-XX ст. була досить високою і представницькою. За Лесею Українкою, з легкої руки І. Франка, закріпилася метафора як "єдиного мужчини на всю Україну". Феномен Лесі Українки як жінки-поетеси, як жінки-інтелектуалки так і не оцінили належно. Сьогодні в Україні ми багато говоримо про ролі жінки в суспільстві, про її проблеми і турботи. Вступаючи в діалог з такими свідомими та високообдарованими жінками-інтелектуалками як Леся Українка, О. Кобилянська, М. Рудницька, розгортаємо у часі і просторі дух незалежної жіночої ментальності як культурного феномену.

Будь-яка культурна дата спонукає на роздуми. Тож зізнаймося щиро: чи ми сьогодні готові до глибокого і всебічного діалогу з Лесею Українкою?

РОЗСТРІЛЯНА ЮНІСТЬ

Ірина Шипула. *Iryna Shypula.*

*"А смерть їх безсмертям
зустріла..."
О. Олесь*

Минає піввіку від часу, коли сини і дочки нашого народу згоряли у страшній борні за своє визволення. До боротьби стали найкращі, найчесніші, найвідданіші. Йшли, щоб загинути, доказати всьому світові, що є така нація і народ, який воліє смерть, ніж скоритися ворогові, конати у кайданах.

У перших рядах борців були не тільки мужчини, не тільки витязі, але й основа роду людського — дівчата, жінки, матері.

Можна назвати багато жіночих імен мого народу, починаючи від княгині Ольги, які впродовж нашої історії вкрили себе невмирущою славою.

Зупинимось на шаленому ХХ столітті. Ольга Басараб — одна з організаторів українських військових з'єднань у 1918 році, член Української Військової Організації. В лютому 1924 року закатована, замучена на допиті польською поліцією. В 1942 році в Бабиному Яру, що в Києві, гестапо розстріляло поетесу і націоналістку Олену Телігу...

На їх місце стала молодь, вихована на тих же святих ідеях служіння народові, нації, Україні. Золочівщина, як і вся Україна, горіла у кривавих загравах. Сили були нерівні. Ті, які стали до боротьби, знали, що загинуть, але їх це не спинило. Вони йшли, боролись до кінця, до загибелі. Серед них — дівчата, цвіт і надія нації. Когорта відважних, мужніх, без-

страшних. Їм було по 18—20 років. Ірина Шипула із Золочева. Вродлива, синьоока, русокоша, красуня, душа молоді, з "Просвіти", вона там, — де рух, де кипить життя, у самому вирі його. Ніжна дівчина з колишньої Глинянської, нині вулиці Шевченка, вихованка "Рідної Школи". До сьогодні люди згадують її тільки добрим словом. Ніжність Ірини поєдналася з мужністю, твердістю характеру. Вона — член ОУН, патріотка, підпільниця. Ця тендітна дівчина, як і тисячі інших, стає месницею, мечем проти червоного ворога. Кожен вчинок — подвиг. І гине в нерівній боротьбі, як і тисячі її сестер. Жаль, що до нинішнього дня ми не знаємо, де її могила.

Володимира Вагула — вихованка "Рідної Школи", дочка адвоката. Чорнява красуня, яка любила життя, своїх подруг, чуйна і уважна до кожного. Ворог топче рідну землю: Володимира йде у підпілля, стає на прю з окупантами. Кати живцем спалили Володимиру. Згоріла як смолоскип із співом "Ще не вмерла Україна".

Марія Воловець — з Великої Вільшаниці, зв'язкова УПА, йдучи з майдану Гологірського зустрілася з яничарами-"ястребками" із Зашкова. Почалася погоня за підпільницею, оточення. Щоб не здатися живою в руки катам, Марія біля хутора Малинівці з словами "Слава Україні!" застрелилась.

Марія Смолин з Великої Вільшаниці, Стефанія Ільчина із Зозулів повторили подвиг своїх сестер-підпільниць. Щоб не здатися живими катом — підірвалися на гранаті.

Настуня Плотиця — "Берізка", відважна підпільниця зі Скваряви. Будучи оточена в 1948 році облавниками в рідному селі, зі словами "Слава Україні!" вистрелила собі в серце.

Ірина Захарчук з Бонишина, Ірина Кілярська з Почап — посестри-підпільниці героїською смертю загинули в сутичці з облавниками біля Бонишина. Воліли смерть прийняти з власних рук, аніж віддатись катом в руки.

Ярослава Мединська з Вороняк, відважна підпільниця, вірна клятві до останнього подиху. Щоб не здатися живою катом — застрелилась. Іванна Ратушна — з Вороняк — пройшла вишкіл медсестер. 1947 року загинула в криївці біля с. Дерев'янки, надаючи медичну допомогу пораненому повстанцеві "Хмарі". Яничар доніс облавникам, а ті вже розправились з патріотами.

Стефанія Каштанець-"Пчілка" з Гончарівки — розстріляли відважну підпільницю облавники.

Софія Калачик зі Скваряви. Тяжко поранену везли облавники до золочівської тюрми. По дорозі померла від ран.

Ганна Бабоїд з Вороняк, теж замордована облавниками.

Стефанія Вірлик — вчителька з Гологір. Замордована облавниками при допомозі своїх же гайдуків.

Ольга Шмігер з Шпиколос. В 1946 році закололи дівчину штиками на власному подвір'ї.

Марія Чепак з Ремезовець. У 1949 році застрелена облавниками.

Софія Вагула із Зозулів. Розстріляна разом зі своєю родиною. Всіх розстріляли, не пожаліли немовлят.

Марія Костів та Марія Собків з Новосілок — в 1945-му замордовані у львівській тюрмі.

Юлія Вовк із Побача. Під час допиту в Олеському НКВД зв'язковій УПА вирвали язик, напівмертву підпільницю кинули на смітник, за якийсь час вона померла.

Іванна Адамчук з Побоча, загинула в таборі.

Марія Кісь з Ягторова, загинула від рук "стрибків" на території Унева.

Леся Гуньовська з Махновець, донька священника. Закінчила медичні студії, працювала в золочівській аптеці, безстрашна підпільниця. Місце смерті ще не встановлено.

Ангеліна П'ясецька з Гончарівки — "Наталка", "Зухра", зв'язкова крайового провідника "Мирона", загинула 12 листопада 1948 року на терені Львівської області. Місце смерті ще не встановлено. Хочеться відзначити, що вона була надзвичайно обдарованою дівчиною. Напевно, Україна втратила не тільки вірну дочку, але й здібну поетесу. Залишились її листи — вірші до рідних.

Вероніка Вібла з Кривич. Вдумайтеся у трагедію дівчини. Під час вивезення батьків Вероніка втекла і переховувалась два роки в інших селах. У 1949 році пішла жати просо на свою ниву. Тут її застали звірі. Один "чужий" визволитель і два гайдуки. Вероніку застрелили із серпом в руці.

Ірина Строчан із Золочева, вихованка Золочівської гімназії. Заарештована і замордована в 1941 році.

Ліда Йойко з Золочева, загинула в 1941 році в золочівській тюрмі. Енкаведисти прийшли арештувати її брата, його вдома не застали, взяли невинну дівчину і замордували.

Такий неповний перелік жертв страшного насильства на нашій золочівській землі. Вони не стріляли в спину солдатам. Ні. Вони були зв'язковими, носили їжу повстанцям, подавали першу медичну допомогу. Але вони — нескорені, патріотки, члени ОУН. Вірність присязі була для них понад усе. Остання куля була для себе.

Вони спочили без труни, без хреста й напису — в холодних обіймах безіменних могил, молоді, вродливі, розумні. Могли врятувати своє життя, але добровільно обрали шлях на Голгофу.

Тисячі і тисячі їх матерів і батьків, сестер і братів пішли за ними в тюрми, табори Сибіру. Їм теж понівечено молодість, материнство, життя.

Біль від пережиття, трагізму їх смерті не заглухне в серцях усіх тих, хто знав їх живих, і не знаючи їх особисто, був і є їх однодумцем, духовно належав і належить до одного з ними покоління.

Мало народів світу мають таких дочок. Ми можемо гордитися ними. І нині у незалежній соборній Україні нехай цей спомин ляже світлою квіткою на їх знані і незнані могили.

Вічна їм пам'ять і вічна слава!

*Чорнобильський район. Дитячий садочок в селі Іванкові.
Chornobyl region. Kindergarten in Ivankiv.*

ЛІДІЯ ЧЕРНИК

СУСПІЛЬНА ОПІКА СУА

Переглядаючи історію Союзу Українок Америки від самих початків існування, треба признати, що референтура Суспільної опіки завжди була головною ділянкою. Так, в 1928 р., коли Прикарпаття потерпіло від повені, СУА провів велику допомогову акцію для потерпілих.

В 1930 р. засновано Фонд Медично-Допомоговий під проводом д-р Неонілі Пелехович-Гайворонської, що проводив збірки для потерпілих. Вже тоді вислано грошеву допомогу до Народної лічниці у Львові на ліки і влаштування безплатної лікарської поради.

В 1932 р., на першому Конгресі СУА, який відбувся в Нью-Йорку, були ухвалені резолюції, в яких згадується про гуманітарні справи та допомогу старшим і сиротам в Європі.

В 1938—39 роках, після проголошення Карпатської України, СУА проводив грошеві збірки та допомагав біженцям із Карпатської України. Провід СУА підтримував зв'язки з Українським Жіночим Союзом у Празі.

В 1941 р., коли вийшов заклик до населення Америки допомогти Американському Червоному Хрестові, Відділи СУА також відгукнулися на цей заклик. Відділи стали членами Червоного Хреста і

включилися в допомогову акцію. Перед закінченням Другої світової війни українська громада в США почала творити допомогові комітети. Коли у 1944 р. у Філядельфії створився Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет, СУА включився до праці того комітету і надав допомогу нашим скитальцям в Європі через Об'єднання Українських Жінок у Німеччині і Союз Українок Австрії. Відділи СУА опікувалися дітьми і хворими по різних таборах, а для проведення грошевих збірок створено при Централі СУА Фонд "Мати і Дитина".

В 1958 р. почалася допомога старшим саїтним жінкам — акція допомога "Бабусям", яка працює і тепер. Поміч "Бабусям" в Європі координує вже понад 20 років почесна членка СУА, член комісії Суспільної опіки Ольга Гнатик. Відділи спонсують кожного року "Бабусю", а громадянство і члени СУА дають радо грошеву поміч на ту ціль. Листи, які одержуємо від "Бабусь", є повні подяки за матеріальну допомогу, а головно, що пам'ятаємо про них, і за моральну підтримку, яку одержують від СУА. Так, "Бабуся" з Польщі пише: "Сердечно дякую за Вашу поміч і гарного листа, тішуся, що хтось про мене і моє життя пам'ятає. Я в старшому віці, дуже

слабо бачу, ходжу з паличкою і так здаюся на Божу ласку..." В другому листі читаємо: "Дякую за гроші і листа, я хворію на серце і не можу ходити, бо маю слабі ноги". Неможливо згадати про всі листи, які одержуємо з вдячністю і подякою до всіх, хто підтримує цей фонд.

В 1994 році, коли Ірина Руснак — член комісії та координатор Помочі Україні під час відвідин України була на Світовому Конгресі Союзу Українок України, мала нагоду завітати з головами обласних Відділів СУУ, з деякими вже давніше підтримувала листовні зв'язки, одержала від них списки потребуючих старших жінок — "Бабусь" в Україні. Під час зустрічі мала також нагоду передати для них грошеву поміч. Списки потребуючих "Бабусь" з кожним днем збільшуються, та ми свідомі того, що наша поміч є для них дуже конечною. Віримо, що й надалі зможемо їм допомагати при співпраці членства СУА та громадянства, яке дуже жертвенно підтримує ту ділянку, за що ми всім щиро вдячні.

Суспільна опіка СУА проводить ще іншого роду допомогіві акції. Однією з важливих є допомога хворим дітям, молоді і сиротам.

В 1980 роках допомога була спрямована більше на Південну Америку, Польщу й ін. країни, хоч завжди шукали дороги, щоб допомогти потребуючим в Україні. Сьогодні не одна дитина чи молода людина завдячує СУА, що дав змогу їй лікуватися чи оплатив операцію у шпиталях та лікарську опіку. Дуже важливою ділянкою і обов'язком членства СУА є допомога нашим українським сиротам не тільки в Україні, Південній Америці, Польщі, Румунії, але в інших місцях, де вони перебувають. В 1986 р. після нещасливого випадку в Чорнобилі в більшості поміч СУА звернена на Україну. Головна Управа СУА вирішила поширити фонди СУА на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля і Фонд Суспільної Опіки. Із згаданих фондів допомога надається старшим, сиротам, інтернатам, садочкам та школам для недорозвинених дітей.

Референтка Суспільної опіки, відвідуючи Україну, а головню заборонену зону Чорнобиля, зустрічалася з людьми, які повернулися з переселення до своїх домів. Переїжджаючи селами, бачила затроєну ріку Прип'ять, погорілі дерева та знищені і позабивані хати, де колись мешкали люди. Відвідала шпиталі, де лікувалися хворі діти, відбулися зустрічі з їхніми батьками. Побувала в школах, де вчать недорозвинені діти, садочках.

Як і під час відвідин в 1990 р., так і в 1994-му нічого не змінилось, хіба що можна було зустріти більше хворих дітей та немічних і безпорадних людей. З фондів Суспільної опіки СУА, які жертвенно підтримують члени СУА і громадянство, велику допомогу надано шпиталям, головню медичною апаратурою, щоб в цей спосіб допомогти лікарям на місці

Чорнобильська зона. Покинтий дім. В вікні забута плялька. Chernobyl zone. Abandoned home. In the window, a forgotten doll.

Дитячий відділ Львівської обласної лікарні. Pediatric ward in Lviv region hospital.

Дитячий відділ Київської обласної лікарні. Pediatric ward in Kyiv region hospital.

Чорнобильська зона. Село Опачичі.
Chornobyl zone. Village of Opachychi.

лікувати потребує хворих дітей.

До шпиталю в Києві — науково-практичного об'єднання швидкої допомоги та медицини катастроф (спільний проєкт СУА, ФДДЧ і фірми Джеренал Електрик) передано в 1994 р. томограф магнітного резонансу, за який СУА заплатив 200,000 дол.

До Обласної дитячої спеціалізованої клінічної лікарні у Львові на устаткування лабораторії закуплено чотири медичні апарати на суму 126,000 дол., а крім того куплено необхідні речі до лабораторії для дальшого функціонування аналізаторів крові на суму 3,762 дол. та переслано до згаданого шпиталю на руки директора лабораторії д-ра Андрія Петруха.

До дитячої санаторії в Трускавці перевезено дитячий апарат фіброгастроскоп фірми "Олімпус", який куплено в Америці за 15,685 дол. та передано на руки д-ра Сергія Саранчі під час відвідин в 1994 р. Тепер ми в процесі закупу ще одного медичного апарату ультразвукового дослідження внутрішніх органів для діагностики дітей, особливо з Чорно-

бильської зони. Віримо, що при допомозі пожертв, зложених на фонди Суспільної опіки, зможемо цю справу якнайшвидше довести до кінця. Неможливо перелічити всієї допомоги, яку СУА і членство пересилає потребуючим людям в Україні чи інших місцях поселення, а головне дітям, сиротам. Намагаємося оголошувати пожертви та подяки частіше в часописах, переважно в журналі "Наше Життя", а також звітуємо щороку на підставі звітів відділів та округ до Суспільної Служби СКУ в Канаді. На звернення Суспільної Служби СКУ в Торонті, для кращого координування помочі в Україні, СУА погодився перебрати 11 осередків Суспільної Служби в Україні і розділено на 9 Округ СУА та Відділи Далеко віддалені.

26-го квітня цього року будемо відзначати десятиліття чорнобильської катастрофи. Не забуваймо, що там нічого не змінилося на краще. Щораз більше зустрічаємо хворих-калік новонароджених дітей. Підрастаюча молодь потребує і очікує медичної допомоги, а також старші люди.

Підтримуймо фонди Суспільної опіки СУА, щоб можна було закупити потрібні медичні апарати та пересилати до шпиталів чи санаторій, де лікуються діти — жертви Чорнобиля. Віримо, що надалі одержимо підтримку фондів СУА від членства і жертвенного громадянства, за що будемо вдячні, а головне ті, що очікують нашої помочі.

Лише при співпраці і координуванні нашої допомоги ми зможемо це виконати. Особлива подяка належить членкам комісії Суспільної опіки Анні Кравчук — голові СУА, Анні Рак, Ірині Руснак, Олі Гнатик і Надії Оранській за їхню співпрацю та посвяту дорогого часу на полагодження справ, приділених в їхніх ділянках. Вони дійсно роблять благородну справу!

ФОНДИ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА:

1. **Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля**

UNWLA — Chornobyl Fund
108 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

2. **Фонд Суспільної Опіки**

UNWLA — Welfare Fund
108 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

Україна. Ріка Прип'ять.
Ukraine. Prypiat' River.

Фотографії автора
Photos by author.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

XXIV Конвенція Союзу Українок Америки відбудеться 24—27 травня 1996 р. в готелі Радісон Бакс Каунті, 2400 Олд Лінкольн Гайвей, Тревосе, Пенсильванія, біля Філадельфії (Radisson Hotel of Bucks County, 2400 Old Lincoln Highway, Trevose, Pennsylvania 19053).

Господар Конвенції — Окружна Управа СУА у Філадельфії, головою якої є Оксана Фаріон.

Конвенційний комітет очолила Марія Кондрат, її заступницею є Христина Іжак. Запланована Конвенційна книжка — під наглядом Ярослави Рубель, пресової референтки СУА.

Союз Українок Америки заснований в 1925 р. та провадить свою діяльність під статусом неприбуткової організації. СУА об'єднує жінок українського походження (або належних до української громади), які живуть у Сполучених Штатах Америки. Від початку існування Союз Українок Америки гуртував жіноцтво без різниці врівизнання та партійної приналежності і досі дотримується цих засад. СУА є єдиною самостійною аполітичною українською жіночою організацією в США. Членство СУА діє у Відділах в Окружних Управах, Далековіддалених Відділах під проводом зв'язкової та у вільному членстві.

Завдяки співпраці членства та підтримки українського громадянства, ділянки суспільної опіки, стипендій, культури, виховної, музейної та інших широко розвинені. В 1941 році видано ювілейну книжку з нагоди 15-ліття СУА, від 1935 р. кожної конвенції виходить конвенційна книжка. Від 1944 року СУА щомісяця видає "Наше Життя" — єдиний журнал української жіночої організації в США, який безперервно виходить понад 50 років.

Союз Українок Америки зробив великий вклад у суспільне життя української громади в США. В 1932 році скликав перший Жіночий Конгрес в Америці, 1940 р. став співзасновником Українського Конгресового Комітету, опісля ЗУАДК-у, а в 1948 р. дав почин створення Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. У 1976 році СУА заснував Український Музей в Нью-Йорку, який залишиться культурним спадком для наступних поколінь.

Від 1925 року найбільш поширена є Референтура Суспільної Опіки, яка включає медичний фонд, що вперше був створений в 1930 р. для допомоги Україні. Із потребами часу діяли різні комітети: Допомога Голодуючим в Україні (1933), "Мати і дитина" (у повоєнному часі), допомога скитальцям, допомога українським поселенцям у Південній Америці, Польщі, Югославії та іншим. Безперервно діє допомога сиротам, бабусям, інвалідам та людям старшого віку. Створено Осередок листування (в 1973 р.). За останні п'ять років звернено особливу увагу на медичну та гуманітарну допомогу жертвам Чорнобиля та далі присвячується багато зусиль в тому напрямі.

Під наглядом виховної референтури діють світлички та захоронки в різних містах США. Видано підручники, співаники і тасьми та книжечки з українськими казками та піснями для малят. З нагоди Року Родини 1994 проведено конкурс для дітей і молоді у діаспорі та Україні і

видано збірник нагороджених есеїв та малюнків цього конкурсу.

Союз Українок Америки допомагав студіюючій молоді від свого заснування. У 1967 році створено Стипендійну Акцію, ціллю якої є допомогти українським учням та студентам у різних країнах їхнього поселення стати свідомими громадянами — зберегти українську мову та українську етнічну ідентичність. Завдяки спонсорам, понад сімсот стипендіатів стали професіоналами у Бразилії, Аргентині, Польщі, Югославії, США та інших країнах. Від 1989 року обсяг праці поширено в Україну та до інших східноєвропейських країн. Стипендійна акція СУА — це найбільш розвинена допомогова сітка в українській діаспорі, яка втішається підтримкою українського громадянства в США, Канаді та Австралії.

Почавши у 1967 р. щороку проводиться конкурс та приділюється нагороди із фонду ім. Лесі та Петра Ковалевич за наукові (історичні, літературні) праці з українською тематикою. Цьогорічні нагороди будуть вручені на Конвенції СУА під час бенкету. Із фонду ім. Еви Сташків стипендії приділюються членкам СУА.

Союз Українок започаткував свою видавничу діяльність перекладом деяких творів Лесі Українки на англійську мову під назвою "Spirit of Flame". Від того часу вийшло багато видань на різні теми. Найновіше видання — це історична праця Марти Богачевської-Хом'як "Білим по білому — жінки в громадському житті України, 1884-1939" (1995). Відділи та Округи також беруть активну участь у видавничій діяльності.

З більших досягнень слід відзначити побудову пам'ятника Лесі Українці в Городі культури в Клівленді, Огайо.

СУА завжди мав зв'язки з американськими та міжнародними чинниками та брав активну участь у різних конференціях, включаючи усі Всесвітні Конференції ООН для справ жінок разом з останньою в Китаї у 1995 році.

Союз Українок Америки завжди був та далі є в контакті з американським урядом у Вашингтоні, а тепер також із представниками України до США. Союз Українок Америки належить до Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) від її заснування в 1948 р. та є членом Світового Конгресу Українців. Від 1948 р. є членом Федерації Жіночих Клубів у США, а Національної Ради Жінок США — від 1952 року. Американські жіночі надбудови давали СУА нагоду обстоювати та боронити українські справи, людські права і долю жінок-політ'язнів та їхніх дітей в часі поневолення України.

На XXIV Конвенції СУА усі ділянки праці будуть мати свої сесії, звітування та рекомендації на продовження діяльності. До уваги братимуться зміни та нові почини, приймуться резолюції та пройдуть вибори Головної Управи СУА на трирічну каденцію. Усі члени Головної Управи та все членство працюють безкорисливо.

Конвенція СУА — найвище законодавче тіло СУА, яке дотримується Статуту СУА та парламентарних засад поступовання Г. М. Роберта.

ГОСТЯМ РАДІ!

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

---

Vol. M

FEBRUARY 1996

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN WOMEN'S ORGANIZATIONS

Executive Office: 278 Bathurst St. Toronto, Ontario - Canada M5T 2S3 Tel: (416) 366-4299
Mailing Address: P.O. Box 261 - Postal Station "M" Toronto, Ontario - Canada M6S 4T3

OPENING REMARKS

Ladies and Gentlemen:

On behalf of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO) I welcome you to our workshop titled "Environmental Disaster and Its Impact on Women and Children."

It is a great honour for me to bring you greetings and best wishes for a successful conference from the 30,000 members of 22 organizations operating on four continents that make up the World Federation of Ukrainian Women's Organizations.

Our federation was established in 1948 and ever since it has supported many cultural, educational, humanitarian and health programs. One of the federation's more recent projects is the provision of aid to the victims of the Chernobyl nuclear disaster.

At 1:23 a.m. on April 26, 1986, experimenting technicians at Chernobyl's No. 4 reactor dropped power to a very low level... major safety systems were disabled so that the reactor would not be shut down automatically.

Four seconds before the explosion, the operators realized the mistake they had made...they tried to stop the chain reaction but it was too late...two or three explosions followed.

The explosions were so powerful they blew off the reactor's 1,000 tonne concrete ceiling. Air rushed in and mixed with the reactor gases, causing a further series of explosions and triggering a graphite fire. This shattered

the reactor and hurled almost nine tonnes of radioactive material into the night sky. This was about 90 times more than the radioactivity released by the atomic bomb over Hiroshima.

The radioactive cloud blew northwest over Ukraine, Byelorussia, Latvia and Lithuania. It then passed over Poland and Scandinavia. Ultimately, the explosion resulted in raised levels of radioactivity that were detected more than 2,000 kilometers away and in more than 20 countries.

Most seriously affected were hundreds of thousands of families living near Chernobyl. Their safety was sacrificed by the former Soviet government in its initial attempt to cover up the disaster and in its subsequent refusal of aid from the west. Health authorities refused to admit that radiation was causing problems. Evacuation was delayed and when it was eventually carried out, it extended only to a 30 kilometre radius from the plant.

It is estimated that 800,000 to 900,000 children have received significant doses of radiation to date. In Ukraine, there has been a 92 percent increase in general children's cancer, and an 82 percent increase in thyroid cancer. Congenital birth defects have more than doubled. In Canada (the country where I live), seven out of ten children are cured of childhood leukemia. In Ukraine, the survival rate is less than one in ten.

September 1995. Beijing, China. UN Fourth World Conference on Women. From left: Olha Kobec (from Ukraine), Dr. Zoreslava Nizhnik (from Ukraine), WFUWO President Oksana Sokolyk, UNWLA President Anna Krawczuk, UNWLA Vice President Iryna Kurowyckyj and Jaroslaw Sokolyk, World Congress of Ukrainians.

A few days after the Chornobyl disaster, the Ukrainian Canadian Congress — Toronto branch became one of the first community based organizations to call for humanitarian aid to Ukraine and for international assistance to fight the fires in the flaming reactor. The branch also offered to bring 10,000 children poisoned by radioactivity to Toronto. The offer was rejected by Moscow. The World Federation of Ukrainian Women's Organizations quickly joined those assisting the affected population by sending medical supplies and technology, providing information, supporting a research project called Children of Ukraine and lobbying at international forums for the need for governments to seriously address chemical and nuclear contamination. We have been doing this steadfastly.

As the tenth anniversary of the tragic explosion nears, let us reflect on those years and how they permanently altered the lives of millions of innocent people. After the explosion, Moscow doctors categorically stated that everything was alright, that the dose of radiation was so minimal there was no reason for any illness. Unfortunately, that was not the case.

Let us also take a look at what can be done even now — to learn from the tragedy, to assist those in need and to prevent future disasters.

Thank you Madam Chairperson.

Oksana Sokolyk
President
1995-08-31
Beijing

During the summer of 1995, thousands of women from around the world gathered in Beijing, China to represent their countries at the United Nations 4th World Conference on Women. On August 31, 1995, delegates from the World Federation of Ukrainian Women's Organizations held a workshop on Environmental Disaster and Its Effects on Women and Children. During the workshop, which was chaired by Mrs. Maja Hrudka (president of the Ukrainian Women's Association of Australia) panelists spoke on various aspects of environmental problems in Ukraine, notably those problems associated with the Chornobyl nuclear accident. During this year, which marks the 10th anniversary of the Chornobyl accident, Our Life will be featuring stories and articles on related themes, including materials presented on the workshop in Beijing. We begin our series with the workshop. Above, in full, are the opening remarks of Mrs. Oksana Sokolyk, president of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations.

LOVE THEMES IN UKRAINIAN ORAL AND CLASSIC LITERATURE

by DR. HÉLÈNE N. TURKEWICZ-SANKO

Nature is very much represented in Ukrainian oral literature as well as in the classic written literature, and these are literary themes that specifically infuse into the text the exaltation of the soul of the Ukrainian people. Images to express love in Ukrainian poems are drawn from the waters, the flora, the fauna, and the skies.

Water is a theme that symbolizes love in many literatures; the subject can be the ocean, the sea, the lake, the river, the brook, the stream, the rain, the tear. In Ukrainian love poetry, it is the *well* that one digs in the sour cherry orchard with the hope that once it is dug, a beautiful woman will come to fetch some water. In oral literature, the theme of water from the well is developed in songs sung by men to celebrate women. One of the most popular songs from Ukrainian oral literature demonstrates this theme:

Rozprahite hloptsi koni, tai liahaite spchivat'
A ya pidu v sad vishneviy, v sad kernychen'ku kopat'.
Kopav, kopav kyrnechen'ku, u veshnevomu sadu
Chy ne vyide divchynon'ka, rano v rantsi po vodu.

Unsaddle your horses, boys, and lie down to rest
But I'll go to the sour cherry orchard, to dig a well.
He dug and dug the well in the sour cherry orchard.
Will the lovely maiden come in the early morning
To get water?

The plantlore in Ukrainian love poems and songs is enriched by the presence of "ruta-miata" or mint (symbol of modesty in unmarried girls), "materinka" or wild thyme (symbol of the promise of marriage or motherhood), "rosmai" or rosemary (an allegedly magical plant which has the power to bring back a recreant lover), "vasylki" or sweet basil (another allegedly magical plant which has the power to keep a lover faithful, and "pshynytsia" or wheat from which the "korovai" or wedding bread is made, symbolizing the young girl. One plant in particular, "barvinok" or periwinkle, is prevalent in songs sung by women to celebrate the men they love.

Periwinkle, also called Vinca, is a vigorously trailing evergreen plant with blue flowers whose arching tangled growth will form a dense cover anywhere, in sun or shade. It is not a plant native to the Americas. It is believed to have been imported by European and perhaps even Ukrainian immigrant women who were rejoining their betrothed to be wed in the New World. This hypothesis stems from two facts: first, the periwinkle plays an important part in Ukrainian love songs and poems, and second, it crowns the heads of the couple during the wedding ceremony and is used to decorate

the ritual wedding breads. Its presence symbolizes everlasting love, faith and commitment. For centuries, herbalists believed that the periwinkle possessed both physical and metaphysical binding powers.

In Ukrainian oral and written literature, the periwinkle refers to the man who is loved freely without the constraints of parents. It is often addressed directly, the way we would address a person. "O, my dearest green periwinkle, says another. "Mother, let me go gather some periwinkle" means "let me go meet the one I love" and "to have spent the night in the periwinkle" is an expression that suggests the tender encounter of two lovers who have spent the night together. Many folk songs compare the wandering pattern of the growing periwinkle to the evolution of the man's courtship. And in the Wedding Cycle of songs, it is the women and the chorus of women, not the men, who sing about the periwinkle as they gather the plan foliage for the wedding ceremony:

Nese Halia vodu, koromeslo hnetsia
Za neyu lvanko, yak barvinok vyetsia...

Halia is carrying water, the buckets are heavy
Behind her, lvanko meanders like periwinkle...

Sometimes a descriptive adjective is used to describe the periwinkle, a term of endearment, or the word "hreshchatiy" to symbolize reassurance of a definite commitment. "Hreshchatiy" means "in the shape of a cross" and probably refers to the four leaves pattern which ends the stem of periwinkle and may suggest the union of two families by the marriage of two young people. "Hreshchatiy" may also refer to the pattern in which the plant itself spreads to carpet the ground. In orchards, periwinkle grows best in the shade of plum trees. This fact is reflected in the Ukrainian pysanky patterns known as "barvinok" in which the fruit pattern blends with the pattern of the creeping periwinkle.

Sour cherry tree orchards abound in Ukraine. One legend of the sour cherry trees tell the story of two lovers captured by the Turks and put to death. Although they had not been married, people who knew of their love decided to bury them together. On the grave they planted a cherry tree which bloomed and produced its usual red fruit; however, the fruit was no longer sweet, but sour. The sour cherry tree came to symbolize true and ever-lasting love. Lovers meet in the sour cherry orchard; the coming and going of a lover is suggested by the newly beaten path or "stezhka" which leads to the secret lovers' place of rendezvous.

Other trees and vegetation are also present in love poems, and lovers address them as they would address people, as close friends who have witnessed their encounters and their love. Among these we find the "kalyna" (the gilder-rose), the "khmel" (hop), the birch tree, the poplar tree, the pine tree and the weeping willow. Often they are associated with the expression of sadness or the ending of an unhappy love. The "hayi" or green groves on the edges of the fields or by the banks of rivers are also associated with love encounters. Invariably connected to the sour cherry tree orchards are the vineyards which are a metaphor for young girls of child bearing age.

Fauna is also represented in Ukrainian love poems. Horses which roam the steppes are a metaphor for the wealth of true love. Doves are symbols of endearment. Bees symbolize men's attraction to women's beauty. Birds in the "hayi", especially the nightingale, are the witnesses to secret love encounters. It is said that the birds mate only once and are faithful to one companion. And, as with the periwinkle, the nightingale is addressed as one would address a person, enjoined to sing either in joy or sorrow as Maksym Rylsky (1895-1964) suggests in his poem "Late Nightingales" (1951).

The Spring has finished its wassailing
For cherry blossom wedding time,
The fruitful earth's already sailing
In Summer's harbor, moored its lines.

Already ripe the barley ears
It seems the time has come to leave
Behind the wild songs of young years
So sages would have us believe.

The young soon grow and wish to rove,
The coming Spring to them belongs
And then throughout the wooded grove
They too will love and sing their song.

But in the silver pussy willow
I have a secret company
Whose hearts defy time's prose — still mellow
Late nightingales sing there for me.

Since most of the lovers' encounters are at night, it is not surprising that the stars, the moon and the rising sun be part of the picture. The lover compares his love to the stars and she in turn outshines them all. For her, he is the moon or the rising sun which suggests brightness, dignity, strength, uniqueness and nobility. A poet who bestowed on Ukrainian classic literature one of the most beautiful love poems based on the image of heaven is Volodymyr Sosiura (1898-1966) in his poem "To Maria" (1931).

If we were to multiply the love of mankind,
The love that was, that is, and will be,
It would be pitch dark ... my love is bright as day...
Nobody has yet experienced such feeling.

If we were to bring down all the stars from heaven
All the suns of all the heavens of the universe,
My love would burn brighter than
All the suns of the millennium of ages...

If we were to gather all the flowers of all the planets
That the winds rock at dawn,
The scent of my love would be stronger
Than all the flowers through eternity.

If we were to reunite all the beautiful women of time
And let them pass by me in an endless file,
Maria, I would not even glance at them.
No other would I choose, my song is for Maria.

If all those lovely eyes were melting into one glance
And shining in the midst of stars,
It could not possibly cast a spell on me,
None could possibly equal the gaze of your eyes.

From which star did you fall down here,
My companion, my dear friend, my wife?
Brighten my life, brighten it always dimming all other stars,
My one and only star forever!

Ultimately, it is the theme of the forest which embodies the theme of love itself because it harbors secrets. In the poem "The Forest's Secret" from his collection of poems *Magic Deer* (1965), the poet Roman Lubivskyi rings the forest to life, giving a voice to the trees, the leaves and the flowers as if they were people. The forest is just like a village; Nature whispers and gossips, but the wind, as a strong master, imposes silence because to survive, love must be kept secret.

"Do not tell anyone about this!"
Begged the wind to the spruce,
And the spruce to the leaves,
And the leaves to the flowers
About that which in the forest, at night...

And so to this day no one knows
About that, that in the forest, at night,
When all the decent trees
All the innocent leaves
All the well-behaved flowers are sleeping,
Someone does not!

But everyone wonders, who is he who walks the forest?
And looks for the magic plant?
And beats the path under the light of the moon?
And makes predictions on the early starts?
And to whom is he whispering ... and about what?
And whom is he kissing ... and when?

If "The Forest's Secret" is set up like a humorous mini-drama, another piece of classic Ukrainian literature of the XXth century, *The Forest Song* (1911), presents a woman writer and poet, Laryssa Kosach Kvitka (1871-1913) under the pseudonym Lesia Ukrainka. In her play, Lesia Ukrainka fills the stage with mermaids, forest

nymphs and forest and water spirits, all of which symbolize the forces of Nature. It is the story of a forest nymph, Mavka, who falls in love with a young man named Lukash. It is actually Lukash's flute music that instills in her a "psyche," the heart and soul of a human. As a woman, Mavka experiences suffering of everyday human life which she cannot fully comprehend. When a peasant girl, Kalyna, comes between Mavka and Lukash, tragedy follows and Mavka vanishes back into Nature. The drama deals with the theme of pure love which transforms earthly desires into eternal ones. The play develops like the four seasons of the year and is subjected to the process of change typical of nature. The following passages embody love itself through Mavka's "quest" and "bequest."

(Act I) Mavka's Quest

Mavka: Among humans, do couples wed and stay together for a long time?

Lukash: Of course, forever!

Mavka: Ah! The doves are like that. Sometimes I observed them and envied them. They love each other so tenderly and sweetly. As for me, I do not know anything sweeter than the birch tree, That is why I call it my little sister; But she is too pale and sad in my opinion; She is too sad with her head bowed down full of sorrow. Often she makes me weep, just looking at her. I do not like the alder tree — it is too rough. The aspen or the trembling poplar somehow frightens me; It seems also afraid of itself — trembling so, all the time. The oak trees are too serious. Briar, the wild rose, Is too prickly and so are the hawthorns and the blackthorns. Proud are the ash tree, the maple and the platanus-sycamore. The gilded rose is ashamed of her beauty, And does not care anymore for anything in this world. It seems that I was like her last year. Now something has happened to me and I feel I am a stranger in my own dear woods. I feel very much alone...

Lukash: What about your weeping willow Didn't you call her your mother?

Mavka: The weeping willow? Well...it's comfortable for hibernation But in the summer...Look! You see how withered, dry and creaking she is. She always longs for winter... No, I am so lonesome, so desperately lonesome!

Lukash: Well, there are kindred spirits in the woods, Don't make yourself so pitiful now! For we have heard About your dances, frolics, merry-making.

Mavka: It is all like a passing storm, a whirlwind, It comes, it thunders, and is gone. We do not have "forever" like among humans. Nothing!

Lukash: And "forever" appeals to you? You would wish it so?

(Act III) Mavka's Bequest

Kalyna comes between the two lovers. Mavka vanishes into the woods and a fire destroys the forest. Lukash looks at the forest with unmeasured sorrow.

Mavka: O do not worry about the body! It blazed up with a bright flame Pure, strong, like a good wine. It became free sparks flying upward. Light floating ash, it will, in its turn Settle down, returning to the native land Together with the water's help, a weeping willow will grow It will be my end and my beginning! People will come Poor and wealthy, happy and sad, To them my soul shall speak. I shall answer them With the soft noise of the quivering leaves, With murmuring willow branches With the delicate voice of a gentle slender flute And the sad dew of my branches Everything: all that one you sang to me, long ago...

The themes of love in Ukrainian oral and written literature are many. Only a few have been developed here. They relate to nature, but most specifically to the Ukrainian landscape. The most beautiful among them are the ones that touch us because their descriptive lines speak to our imagination through our senses: we see the young Kozak digging a well; we smell the crushed mint of the lover's beaten path; we hear the nightingale, the whispering of the forest, Lukash's flute; we feel the soft green periwinkle which carpets the ground, and we want to taste the sour cherries of Ukraine's orchards.

ABOUT THE AUTHOR: Dr. Hélène N. Turkewicz-Sanko is Professor of French Language, Literature and Culture at John Carroll University in Cleveland, Ohio. Born near Paris, she studied at the Sorbonne and the Ecole Nationale des Langues Orientales Vivantes. She holds a Ph.D. in Romance Languages from Case Western Reserve University. She is a National Endowment for the Humanities Scholar, a member of the American Association for the Advancement of Slavic Studies and a member of the American Association of Teachers of French. She has published numerous articles, essays and reviews on French language and culture and has presented papers on original research at many seminars and conferences.

THE YEAR OF THE FAMILY 1994

A Review by IRENA OLEKSIUK

A soft cover book called *The Year of the Family 1994* was published by the UNWLA in 1995. Edited by Mrs. Olga Trytyak and her editorial staff, the book is a collection of award winning essays written by Ukrainian youth between the ages of 7 to 18.

Of the 426 essays submitted, 260 were from the United States, 147 from Ukraine and 19 were from Australia, Brazil, Canada, Poland, Romania, Slovakia and Switzerland. Seven groups of jurors chose 48 winning essays from the United States, 54 from Ukraine and nine from other countries. 33 of the winning essays were submitted by contestants from special education classes in the Lviv region. Although contestants could enter essays written in any language, most of the essays in the book are in Ukrainian.

The essays are grouped according to country of origin and ages of the contestants. They are extremely thoughtful, unique and original. No two are alike although the ideas of love, togetherness, closeness and unity are prevalent. Most of the essays express the authors' opinions of what constitutes a family unit for them individually, although many writers also express an opinion as to what makes up an *ideal* family. Some express a very sincere desire for a strong family unit upon reaching marrying age. Many are grateful for the family and friends they have.

Very poignant and touching are the essays written by students who were orphaned and are in residential schools for children without families. Lack of love, loss of parents and being alone when others leave for the holidays are the prevalent themes in these essays. However, many of the writers point out that teachers and friends keep them from starving for love and do help brighten their overall perspective on life.

Lovely and colorful illustrations as well as dramatic or whimsical black and white etchings complete the book of essays. The illustrators range in age from 7 to 9. Of the illustrations submitted (101 from the United States, 64 from Ukraine, 3 from other lands), twenty were selected for publication. The cover illustration was submitted by a student from Ukraine. In the opinion of

this author, a few more illustrations should have been included in the book.

After reading many of the essays, I decided to share them with my sixth grade students at Maple School in Northbrook, Illinois, where I teach literature and English. I offered them "extra credit" for reading the English language essays and asked them to write their opinions. Most of the students responded that they agreed with the ideas expressed in the essays, were touched by them and were impressed with the quality of the writing.

The UNWLA is certain that the dialogue which the young contestants had with their parents, teachers and friends in order to generate ideas discussed in their essays should certainly be of benefit to all concerned. Mrs. Olga Trytyak, along with her staff of editors and jurors, made a monumental contribution in organizing an international contest and in selecting and editing so many worthwhile essays and illustrations for publication.

It is hoped that UNWLA members, their friends and all Ukrainians will be encouraged to purchase *The Year of the Family 1994* for themselves and as gifts. The book would be of great use to schools of Ukrainian studies in the United States and Canada as part of the literature curriculum, for writing purposes and for topics for discussion. As an extra challenge, Ukrainian students who are interested in linguistics and languages at the high school and college level could translate the foreign language essays into English so that the entire book could be republished in English. This would be of great benefit not only to the students involved in the task of translation, but to the Ukrainian cause in general, as there is a great need for English language materials on Ukrainian themes in our schools and libraries.

The cost of *The Year of the Family 1994* is \$12.00. The book can be ordered through

UNWLA Inc.
108 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

or

UNWLA Inc.
P.O. Box 172
Holmdel, N.J. 07733.

Irena Oleksiuk is the UNWLA's newly elected Educational Chair.

Cont.: LOVE THEMES IN UKRAINIAN ORAL AND CLASSIC LITERATURE

BIBLIOGRAPHY.

- Anthology of Soviet Ukrainian Poetry.* Comp. Zakhar Honcharuk. Kiev: Dnipro, 1982.
- Bida, Constantine. *Lesya Ukrainka, Life and Work.* Toronto: University of Toronto Press, 1968.
- Down Singing Centuries: Folk Literature of the Ukraine.* Trans. Florence Randal Livesay. Comp. and ed. Louisa Loeb. Winnipeg: Hyperion Press, 1981.

- Lira Surma, Velykyj Zbirnyj Ukrainskykh Pisen',* New York: Surma Book and Music Co. 1982.
- Onatskyj, Evhen. *Ukrain'ska Mala Entsyklopedia.* Buenos Aires: U.A.C., 1957.
- The Ukrainian Poets 1189-1962.* Comp. and trans. Constantine H. Andrusyshen and Watson Kirkconnell. Toronto: University of Toronto Press, 1963.
- Ukrainka, Lesia. Vybrani Tvory.* Kyiv: Dnipro, 1974.

OSTEOPOROSIS — THE SILENT DISEASE

BY IHOR MAGUN, M.D., F.A.C.P.

Osteoporosis, a word derived from the Greek language, is the reduction in the quantity of bone. It is estimated that about 25 million people in the United States of America, 80% of them women, are affected by this disease which results in 1.5 million fractures annually.

The most common sites of fracture are the spine, the hip and the arm, but any bone may be involved. Some vertebral fractures occur during routine daily activities and may not involve any specific trauma. Other involved areas are usually associated with a fall. Loss of height is commonly seen with vertebral fractures. Height loss can be as much as eight inches and spinal deformities may accompany these fractures. Other changes in the spine are due to structural defects that become more apparent with aging.

Our peak bone mass is achieved between the ages of 30 to 35. There is an inherited genetic component that establishes this peak level. The bone mass in the later years is subjected to an age-related, environmentally mediated loss. Some environmental influences and risk factors are modifiable and some are not.

The nonmodifiable risk factors include gender (women), a small frame, positive family history, race (white), premature menopause (before age 45), other coexisting medical problems (diabetes, excess thyroid hormone, kidney problems, certain anemias, malnutrition, chronic rheumatoid arthritis, hereditary bone or specific syndrome defects) and certain medications. Modifiable risk factors include minimal regular physical exercise, poor calcium intake, cigarette smoking, increased caffeine intake, and excessive alcohol intake.

If you are at risk for osteoporosis, the goal is behavior modification — increase calcium intake, increase exercise and reduce or eliminate factors, such as smoking or excessive alcohol intake, that contribute to bone loss.

The National Institute of Health Consensus Conference on Optimal Calcium Intake recommends the following total daily calcium intake (in mgs.):

AGE	MEN	WOMEN
11-24	1200-1500	1200-1500
25-50	800	1000
51-65	1000	1500 (1000 if taking estrogen)
over 65	1500	1500 (1000 if taking estrogen)

Best absorption occurs in divided doses when taken with meals. Calcium carbonate is the most commonly recommended supplementation but may cause bloating and, in some individuals, constipation. Calcium citrate is recommended for individuals with a history of kidney stones. These supplements should be taken only with the consent of a physician.

Dairy products do contain calcium but it is also present in vegetables such as broccoli and in numerous greens. Excessive fiber ingestion can speed elimination of calcium, and caffeine, salt, protein and carbonated beverages increase excretion of calcium from the body.

A final note on behavior modification and risk reduction must include estrogen replacement therapy. This recommendation should be discussed with your physician as there is contradictory evidence regarding estrogen replacement (with or without progesterone) with an increased risk of cancer. The use of hormonal supplementation slows bone loss and maintains bone mass at levels much higher than with calcium supplementation alone. The benefits continue only as long as estrogen is taken orally. Other calcium therapies are available, but are beyond the scope of this article.

How can an individual go about finding the status of his or her bone mass? The preferred method is known as DEXA which stands for Dual-energy X-ray absorption absorptiometry. The test takes only several minutes to be completed, has good precision and a low radiation dose. Routine x-rays done for other reasons are not a suitable screen for osteoporosis but only confirm osteopenia — decreased calcification of bone. The results of the DEXA test must be interpreted in the correct context and must be individualized. It is not by all means necessary for everyone, but it provides information that will be of use for future repeated studies. Studies show that nearly 40% of postmenopausal women have normal bone density in their 50's but go on to fracture sometime in their lifetime. These repeated studies would be most beneficial in such cases. Additional blood testing as well as special urinary studies focusing on calcium excretion are also available.

LUBA DOESN'T HAVE A MOUSE

by DZVINIA ORLOWSKY

How dumb of the teacher
to assume that we, third graders,
imprisoned in so small a classroom
every Saturday while other children played,
forced by our parents to love
the old country we cared little for,
had a mouse.

It was Luba's turn to recite a poem.
We memorized one a week,
out tongues rolling
on unfamiliar ground.

Seeing her with two braids and thick glasses,
a big goof reciting a poem about how
the children of Ukraine never forget
was too much to ask for,
too much to take.

We began to make squeak sounds,
to break the trance
that brought her nearer
to the poem's end.
"Luba maye mishkoo," we droned.
Luba has a mouse.

We must've assumed
the teacher was deaf —
every day she stood numb
before the blackboard,
bewildered,
the world

kneaded into one
incomprehensible pile of dough
it was her responsibility
to unfold and cut into meaningful
shapes for us.

"Give me the mouse!"
She turned a boiled ham pink.
Not even Luba's tears spared us our punishment:
one hundred times
in seven tenses, "Luba has a mouse."

That morning
it look us longer
than usual to settle down —
to open our books to a map of a county
resembling a puddle
labelled "bread basket of the world."

Impossible to say whether or not
the teacher ever forgave us
for stealing the clapper
out of the bell.

Or if we learned anything —
if repeating
the past, present,
and future
one hundred times
ever answered the question...

Dzvinia Orłowski was born and raised in the Midwest. She is a graduate of the Warren Wilson MFA Program for Writers, a contributing editor to *Agni* and *The Boston Literary Review*, and a founding editor of Four Way Books. "Luba Doesn't Have a

Mouse" is reprinted from Dzvinia Orłowski: *A Handful of Bees* by permission of Carnegie Mellon University Press © 1994 by Dzvinia Orłowski.

VERA'S MERINGUE KISSES

6 egg whites
1/4 tablespoon salt
1/4 teaspoon cream of tartar
1-1/2 cups sugar
1 teaspoon vanilla
12 oz. semi-sweet chocolate morsels

Beat egg whites until frothy. Sprinkle salt and cream of tartar over them. Continue beating until stiff but not dry.

Gradually beat in the sugar, adding vanilla with the last of the sugar. Using a spatula, carefully add chocolate morsels.

Shape by teaspoon in mounds on a baking sheet covered with unglazed paper or foil (shiny side down).

Bake at 275 degrees about 40 minutes or until very delicately browned and dry on surface.

NOTE: Do not bake on a humid or rainy day.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

У лютому цього року починається Великий піст. Треба закінчити карнавал т.зв. "оселедцем", до якого слід приготуватися чи то вдома, чи на товариській зустрічі в громаді. Подаємо приписи на відповідні страви на таку okazji.

САЛАТА ЗІ ШПІНАТУ І ПЕЧЕРИЦЬ (на 8 осіб)

- 6 кусків бекону (вудженка)**
- 4 ложки цукру**
- 4 ложки яблучного оцту**
- 4 ложки води**
- 1/2 ложечки солі**
- 2 фунти свіжого шпінату**
- 3 унції печериць (mushrooms)**
- 3 моркви**
- 2 зварені на твердо яйця**

Всмажити бекон на пательні (сковороді). Вийняти на паперовий рушник. Подробити. Залишити 3-4 ложки товщу у сковороді. Додати цукор, оцет, воду і сіль. Змішати і тримати на малому вогні.

Добре обмити шпінат і подробити на малі куски. Вкласти до посуду на салати і полити теплою підливою (зі сковороди). Вимішати, щоб листки були покриті підливою.

До салати додати нарізані печериці, втерту на тертці моркву і бекон. Легко вимішати і прибрати частинками яєць.

КРАБИ В АВОКАДО

- 1 жовток**
- 2 ложки гірчиці (mustard)**
- 1/2 ложечки "Worcestershire sauce"**
- 2 ложки оцту з червоного вина**
- 1/2 горнятка рослинної олії**
- 1/4 горнятка дрібно нарізаної зеленої цибульки**
- 4 великі начинювані зелені оливки (дрібно нарізані)**
- сіль і перець до смаку**
- 1 фунт крабів зовсім очищених (Lump crab)**
- 4 достиглі авокадо**
- листки салати**
- 2 варені на твердо яйця (не обов'язково)**

Вбити яйце до миски і додати гірчицю, worcestershire sauce і оцет. Розколоти дротяною тріпачкою. Додавати потроху олію і постійно вбивати. Коли підлива згустіє, додати цибульку і оливки. Сіль і перець додати до смаку. Вкласти краби до другої миски і долити половину підливи. Мішати обережно, щоб краби не були дуже дрібні.

Розрізати авокадо на половини і вибрати кістку. Поділити масу на 8 половин авокадо і полити залишеною підливою. Подавати на листках зеленої салати. Можна прибрати частинками яєць.

ВИСТУДЖЕНА САЛАТА ЗІ СИРУ (на 6 осіб)

- 1 триунцова коробка цитринової желатини**
- 1 горнятко гарячої води**
- 1/2 горнятка холодної води**
- 1/2 горнятка майонезу без холестеролу**

- 1 ложка цитринового соку**
- сіль до смаку**
- 3 краплі табаско сосу**
- 3/4 горнятка втертого американського сиру**
- 3-4 зварених на твердо яєць**
- 1/2 горнятка дрібно нарізаної селери**
- 1/4 горнятка дрібно нарізаного зеленого перцю**
- 2 ложки нарізаного пієменто**
- 1 ложка втертої цибулі**

Розчинити желатину в гарячій воді. Додати холодну воду, майонез, цитриновий сік, сіль і табаско. Вбити на електричному збивачі. Влити масу до плиткої форми і вкласти на 15-20 хвилин до морозильника, щоб з берегів застигла, а по середині була рідка. Вилити до більшої миски і вбивати, щоб була "пухнаста". Додати решту складників, змішати і влити до одноквартової форми. Вистудити в холодильнику. Застиглу перекинути на полумисок.

ОВОЧЕВА САЛАТА З ПОМАРАНЧЕВИМ ЛІКЕРОМ (на 12 осіб)

- 1 великий грейфрут**
- 2 великі помаранчі**
- 1 велике яблуко, необбиране, нарізане в одноінчові куски**
- 1 необбирана грушка, також нарізана**
- 1 горнятко винограду без кісток, нарізаного в половинки**
- 1 горнятко полуниці**
- 2 ложки цукру**
- 1/3 горнятка помаранчевого лікеру**

Гострим ножем зняти шкурку і оболонку з кожної частинки грейфрута і помаранч. Вкласти разом зі соком до миски. Додати решту овочів. Посипати цукром і полити лікером. Накрити і вкласти до холодильника на кілька годин.

МОККА МУС (на 8 осіб)

- 1 конверта желатини без смаку**
- 1 ложка цукру**
- 1 велика ложка спорошкованої кави**
- 1 1/2 горнятка пісного молока**
- 3/4 горнятка шоколадових чопиків (semi-sweet chocolate chips)**
- 3 білки**
- 1/2 горнятка цукру**
- 2 ложки кавового лікеру**

В риночці змішати желатину, цукор і каву. Додати молоко і варити на легкому вогні 5 хвилин, щоб желатина розчинилася. Додати шоколядок і мішати, щоб розчинилися. Зняти з вогню і вбивати. Влити до великої миски і вкласти до холодильника. Часом мішати, доки не буде густе (45 хвилин).

В місці вбити білки на тугу піну, додаючи потроху цукор. Вбивати, щоб цукор розчинився. Додати кавовий лікер. Влити до форми, зливою холодною водою. Змішати все разом і вбивати, щоб маса була суцільна. Вистудити. Подаючи, викинути з форми на посуд і прибрати вбитими вершками і шоколядовими чопиками (додатковими).

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

(ХРОНІКА ЗА 1994 РІК)

Відділ	Місцевість	Голова
10-ий	Філядельфія	Галина Гомз'як
13-ий	Честер	Марія Венчак
19-ий	Трентон	Оксана Микитин
20-ий	Філядельфія	Варвара Швед
43-й	Філядельфія	Анна Максимович
52-ий	Філядельфія	Стефанія Вовчак
54-ий	Вілмінгтон	Марія Пазуняк
59-ий	Балтімор	Ганна Самутин
91-ий	Бетлегем	Оксана Кіпа

10-ий ВІДДІЛ: кількість членок нашого Відділу в 1994 р. — 18, з яких одна відійшла у вічність. На кожних сходах, яких відбулося 7 і одне засідання Управи, культурно-освітня референтка відчитувала старанно опрацьовані реферати на різні теми.

Суспільна Опіка, яка є дуже важливою ділянкою нашого Відділу, висилала пакунки з одягом в Україну, опікується бабусею, оплачує стипендіятку, відвідує хворих по шпиталях і домах для старших, щоб нести їм розраду та підтримувати на дусі. В 1994 р. видано на харитативні цілі 1,052 долари. Щоб придбати фонди, Відділ розпродує під церквою квіти на День Матері і Батька, під час різдвяних свят союзнячки ходять з колядою та влаштовують два рази продаж печива. Проведено збірку на СФУЖО, розпродувано жетони на Український Музей в Нью-Йорку і на беатифікаційний фонд Слуги Божого Митрополита Шептицького та відслано гроші на призначену ціль.

Всі членки передплачують журнал "Наше Життя". Мали ми двох нечленів, з яких один помер. Сім союзнячок є членками Українського Музею. Праця союзнячок не обмежується лише до нашого Відділу, всі щиро допомагають у всіх починах і потребах нашої парафії. Відділ брав численну участь у святкуваннях нашої Округи — 50-ліття Українського Музею в Нью-Йорку, а також вислав учасниць на загальні збори Округної Управи. На кожних сходах Округи були одна, або дві представниці. Всі зобов'язання щодо Централі і Округи Відділ старається виконати точно і на час, бо це робимо для загального добра нашої жіночої організації. На сходах панує в нас приязна атмосфера, бо всіх нас єднає спільна мета.

13-ий ВІДДІЛ має 18 членок. Одна членка входить до Округної Управи. Відділ має стовідсоткову передплату журналу "Наше Життя". Оплачує журнал для двох "бабусь". Вислав дві пакки в Україну. Коли Округа посилала у Чернівці пакку для дітей, Відділ долучив солодоші. Відділ і три членки є спонсорами стипендіатів. Одна з тих членок щороку жертвує 2,500 дол. на Стипендійний фонд для студентів з України, які вчать у місцевому Widenet університеті. 13-ий Відділ є членом Українського Музею у Нью-Йорку в категорії мецената. Шість членок є членами Українського Музею, а одна з них, меценат Музею, зложила понад 7,000 дол.

Відділ влаштував великодній і різдвяний базари, з яких придбав гарні фонди. З нагоди двох концертів ансамблів з України членки Відділу приготували перекуску для виконавців і каву та солодку для публіки.

Суспільна опіка відвідує хворих членок у лікарнях і домах з малими подарунками і висилає хворим картки з побажанням швидкого видужання. Одна членка опікується двома студентами з України, які перебувають у неї під час свят і під час перерви в університеті, а також опікується старшою членкою, яку на тиждень-два забирає до своєї хати.

З причин смерти двох членок, Відділ замовив дві Служби Божі.

На день уродин кожній членці висилаємо картку з побажаннями.

19-ий ВІДДІЛ налічує 24 членки. Загальні збори відбулися 5-го грудня 1993 р. Відбуто 6 ширших сходинок і 3 — управи. Відбулися такі імпрези: у грудні 1993 р. — вечірка для членів, їх родин, приятелів і гостей з України. Присутніх було понад 60 осіб. У лютому мали мистецьку виставку в американській бібліотеці, яка тривала цілий місяць. У травні та грудні 1994 року продавали печиво коло церкви св. Йосафата, дохід був призначений на Фонд журналу "Наше Життя". До Централі переслано 500 дол. У квітні відбувся вечір молоді поетеси Віки Івченко, весь дохід з якого передано поетесі. Влаштовано вечір, присвячений Лесі Українці, на якому виступав драматичний гурток ім. Лесі Українки з Києва. У вересні влаштовано традиційне печення бараболі на площі Народного Дому. Вислали листи, факси і телефони протестів до головного бюро Сі-Бі-Ес. Ходимо з колядою на Різдвяні свята за новим і старим стилем. Нам дуже приємно, що наші молоді жінки з України допомагають продовжувати нашу українську традицію. Наш Відділ займається збіркою на добродійні цілі в пам'ять померлих членів і родин, які бажають собі нашої допомоги. Лише у 1994 р. зібрано замість квітів: на Український Музей в пам'ять померлих: Надя Юрчинська — 130 дол., Софія Лотоцька — 355 дол., Галина Костюк — 665 дол., д-р Теодозій Сендзік — 1,895/дол., Адам Джаман — 275 дол. Разом 3,320 дол. На Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, в пам'ять померлих: Ірена Турчин — 1,060 дол., Василина Микитин — 1,530 дол., Софія Лотоцька — 175 дол., Галина Костюк — 275 дол., Стефан Гуцман — 100 дол., д-р Теодозій Сендзік — 990 дол., Адам Джаман — 490 дол. Разом 4,640 дол. На Пресовий Фонд "Нашого Життя", в пам'ять померлих: Василина Микитин — 300 дол., Надя Юрчинська — 80 дол., Софія Лотоцька — 150 дол., Галина Костюк — 35 дол. Разом 575 дол.

Суспільна Опіка відвідує хворих та людей похилого віку. Висилаємо картки з поздоровленням і співчуттям. У пам'ять померлих членів і їх родин висилаємо замість квітів по 25 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Допомагаємо родинам, які приїхали з України. Прощаємо померлих членок китицею квітів та допомагаємо їхнім родинам при влаштуванні поминок. Одна членка дала пожертву на стипендію в Бразилії. Допис про коляду та молоденьку поетесу Віку Івченко поміщено у "Свободі" і "Нашому Житті".

20-ий ВІДДІЛ ім. Олени Теліги налічує 18 членок. 4 членки із-за поважного віку вибули, а 2 виїхали з Філядельфії. Всі членки платять вкладку та передплачують "Наше Життя". Місячні ширші сходинок відбуваються в домі США, в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Головною нашою діяльністю були імпрези з ділянки культури: літературно-мистецька вечірка "Рефлексії 23-го літературного конкурсу СФУЖО", літературно-мистецька вечірка у 144-ту річницю з дня народження Олени Пчілки, літературно-мистецька вечірка у 150-ту річницю від смерти

пробудителя Галичини о. Маркіяна Шашкевича. Ці імпрези відбувались силами членок, а до рецитацій запрошувано дві новоприбулі молоді українки зі Львова — Надю і Лесю Петриків. Імпрези були для ширшої публіки. У Лесі Петрик народилася доня Юліяна і ми зорганізували зустріч п. н. "Веселий вечір" з вдячності за співпрацю з нами. Щоб заробити трохи грошей, Відділ взяв участь у ярмарку під час українського річного фестивалю у Менор Джуніор Коледжі. Ми мали на продаж гарні речі, що їх подарували членки. Продали майже весь товар і продаж увінчався успіхом.

43-й ВІДДІЛ має 53 членки. Вони працюють не лише у своєму Відділі, але й включаються також у працю Головної Управи, Округи і громади. Чотири наші членки є у фінансовій комісії СФУЖО, а 38 — членками-прихильницями СФУЖО. Наш Відділ є уділовцем Українського Освітньо-Культурного Центру і меценатом Українського Музею. Членками Музею є 32 наші членки і п'ять осіб з-поза Відділу. Музейною референткою є Марія Віршук. Членки працюють як добровільці в УОКЦентрі, в Українській бібліотеці, в Українській Рідній Школі, у Пласті, співають в Українському національному хорі і в церковних хорах та працюють в парафіях.

Суспільна опіка (референтка Марія Євсєвська) вислала три пакки в Україну, писала картки до хворих і старших німецьких членок з побажанням швидкого виздоровлення і зі святочними побажаннями. На фонд допомоги сиротам в Україні вислала 92 дол. Відділ має п'ять стипендіатів у Бразилії і одного богослова в Римі, яким вислано грошей на загальну суму 1,240 дол.

Секретарка Стефанія Григорчук у звіттовій книжці написала про сім відбутих сходин з присутністю 20-25 осіб. Програмою сходин займалася культурно-освітня референтка Лукія Гриців. У січні відбулися загальні збори і Просфора. 19 лютого на сходинах Л. Гриців прочитала з журналу "Наша культура" про частину забутої української землі, нашого Підляшся. 19 березня Л. Чайківська відчитала відзначений на нашому конкурсі твір Ігоря Сочевика "Бабуся мого дитинства", 16 квітня оповідання "Дарія і Вірочка, або Прибрана бабуся" Л. Колєнської прочитала Л. Гриців. 7 травня "Великодні дзвони" Б. Лепкого — також Л. Гриців. 24 вересня відповіді й подяки нагороджених авторів з України прочитала Л. Чайківська, а письменниця Марта Тарнавська прочитала декілька уривків з листів поетеси Олени Теліги. 29 жовтня редакційну статтю з "Народної Волі", "Листопадові рефлексії" прочитала Л. Гриців і 10 листопада про "Вартості поодиноких харчів для нашого здоров'я" прочитала також Л. Гриців.

Імпрези (референтка Людмила Чайківська): літературний конкурс "Бабуня нашого часу" — це заключна літературно-музична імпреза, яка відбулася 26 березня. Доповідь мала Марта Тарнавська, уривки з нагороджених творів читала Надія Петрик і виступив вокальний квартет "Казка". "Призабуте і незнане" — імпреза для вшанування письменників Богдана Нижанківського (Бабай) і Едварда Козака (ЕКо) відбулася 5 листопада. Зі словом виступили журналістка Ольга Кузьмович, з читанням віршів Бабая і Ека — Лібарт Ліщинський. Імпрези відкривала голова Відділу Анна Максимович, ведучою була Л. Чайківська.

21 травня кілька членок відбули прогулянку до Овшен Ситі на виставку льюни Сочинської, невістки нашої членки, якій в 1991 р. ми організували виставку образів у нашому Відділі. У червні наші членки відвідали музичний пікнік у Глен Ков. Наш Відділ був єдиний, що взяв активну участь у

"флі маркеті" Округи, маючи власний стіл і речі до продажу.

Преса (референтка Ірина Райнер). Допис про літературний конкурс "Бабуня нашого часу" і про його вислід був надрукований 11 травня в часописі "Америка", а другий допис про "Призабуте і незнане" (про ЕКа і Бабая) був поміщений в "Америці" 14 грудня.

43-й Відділ проголосив черговий Літературний конкурс гумору й сатири і твори вже почали надходити до журі.

52-ий ВІДДІЛ. Сходини відбувались у другий вівторок місяця. Через погану погоду в січні і лютому сходин не було. Відділ відбув сім сходин і 57-літній ювілей Відділу. Всіх членок є 15. Присутність на сходинах 100%. Кожна членка мала чергу писати і читати протокол зі сходин.

Перечитувано і обговорювано все одержане листування. Дискутовано про сучасні події в громаді, а також про новини в Україні. Членки були присутні на двох Св. Літургіях у катедрі Непорочного Зачаття за колишніх померлих членок (27 січня і 12 червня). Голова Відділу Стефанія Вовчок була на бенефісі, який влаштовувала Округна Управа для Українського Музею. Вона також написала два дописи — один відносно публікації з 50-го ювілею СУА, і другий — "Олена Лотоцька, жінка великої особистості, напрям і ідеали". Дописи були надруковані в журналі "Наше Життя".

Перед Різдвами святами у 1994 р. членки жертвували харчові продукти Сестрам Місіонеркам Матері Божої. Зібрано скасовані поштові марки і вислано до оселі св. Франциска — приміщень для старших віком у Кровлей, Тексас. 100 дол. пожертвовано на Стипендійний фонд. Членки давали одяг й інші речі, які вислано або перевезено в Україну. Членки 52-го Відділу активні у своїх парафіях і громаді.

54-ий ВІДДІЛ відбув 8 сходин. В лютому вшановано 50-ліття "Нашого Життя", пресова референтка читала на сходинах фейлетон з "Нашого Життя" "У 10-ліття". Виплачено з каси 50 дол. на закуп комп'ютера для Церкви св. Миколая у Києві. В березні вшановано нашу почесну голову Ольгу Гарванко з нагоди її 90-ліття, вислано привіт-побажання до "Нашого Життя" і 50 дол. на Пресовий Фонд. Перед Великоднем членка Відділу Катерина Гусак мала показ писання писанок, а Ірена Щерба — доповідь про Україну в Конкорд Презбитеріан Чурч у Вілмінгтоні. В червні поїхало кілька союзнянок з головою до Доверу, щоб бути при відлеті літака з медикаментами і машиною МРІ, яку закупив СУА. Повідомлено про це пресу, посадника Доверу і губернатора Карпера. В червні теж відбуто пікнік для союзнянок. В жовтні адвокат Ольга Н. М. Рибаків мала доповідь про жіночі права в Делавері щодо тестаментів, розводів, адоптування дітей тощо.

Для вшанування пам'яті Митрополита Андрея Шептицького Ірена Щерба відчитала допис про зустріч Митр. А. Шептицького з Папою Пієм ХІ. Ми з жалем прощали в жовтні почесну членку бл. п. Галю Шатинську. Над її могилу промовляла І. Щерба, яка теж провела збірку, замість квітів, на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, яка дала 770 дол. Гроші переслано до Централі СУА. Пресова референтка написала до "Нашого Життя" посмертну згадку. Перед Різдром Ірена Щерба мала доповідь про Україну та українські різдвяні звичаї у "Нью Сентюрі Клуб", за що одержала винагороду в сумі 50 дол., які пожертвувала на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Катерина Гусак зробила маленьку виставку народного мистецтва. Відділ заплатив всі зобов'язання до Централі СУА

Закінчення на 27 стор.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА ВІДЗНАЧИЛА 70-ЛІТТЯ СУА

Неділя, 29 жовтня 1995 р. залишиться знаменним днем в історії Округи Філядельфії. Цього дня Округа відзначила ювілей Союзу Українок Америки — 70-ліття існування найбільш стабільної організації в діаспорі.

Після полудня, о годині 3-ій, велику залу УКОЦентру заповнили союзнянки і гості. Хоч обмаль, прибули також чоловіки. Гарно накриті столи прикрашували осінні квіти. Софійка Геврик, голова 67-го Відділу, подбала і приготувала у кутку залі ювілейну виставку Округи. На стіні розвісила знімки членок Відділів і списки голів у хронологічному порядку, на столах розставила хроніки. Скільки спогадів і переживань на цих пожовклих від років сторінках! Там записане життя одиниць, нашої громади і організації. Із них промовляють постаті заслужених у нашій громаді жінок — достойної Олени Лотоцької, голови СУА, Лідії Бурачинської, почесної голови СУА і СФУЖО та довголітньої редакторки журналу "Наше Життя", завжди енергійної Осипі-Юзі Грабовенської і Анні Богачевської, основниць Світлички, розсудливої Стефанії Пушкар, Марії Баб'як, Ростислави Матли та інших працюючих союзнянок.

Під оплески присутніх увійшла на залу з Дорою Горбачевською Лідія Бурачинська, почесна голова СУА і СФУЖО. Ювілей відкрила голова Округи Оксана Фаріон. Привітавши присутніх, своє коротке слово закінчила словами: "Ми сьогодні гордимся нашими досягненнями, робимо підсумки праці і накреслюємо плани на майбутнє".

Ведуча імпрезою, членка 90-го Відділу Віра Левицька-Кліш попросила о. Олега Жовніровича провести молитву. Опісля всі присутні відспівали гімн СУА. Союзнянок, що відійшли у вічність, вшановано мовчанкою. На знак подяки і вирізнення за працю для СУА, Христина Хомин-Іжак і Галина Пиріг, членки

90-го Відділу, вручили китички рож Лідії Бурачинській і Марії Харині, голові Фінансової комісії СФУЖО, та по одній червоній рожі голові кожного Відділу.

Потім відбулася вечеря. Подружжя Оля та Михайло Стащишини відспівали при супроводі бандур в'язанку народних пісень. Стефанія Вовчок, голова 52-го Відділу, виголосила англійською мовою коротке слово — "Перших 25 років СУА". Вона згадала про тяжкі початки організування українського жіноцтва, про перешкоди, які їм ставило оточення, і про завершення цих намагань у 1925 році створенням Союзу Українок Америки.

Дора Горбачевська, членка 90-го Відділу, говорила про "Сьогодні і завтра СУА". Вона звернула увагу на 70 літ проробленої праці, а на дальше залишається для нас бути берегинею для себе, свого і своїх нащадків. "Ми і вже вкорінилися на землі нашої другої батьківщини. Мусимо плекати те, що нам святе, підтримуймо себе взаємно, допомагаймо собі й іншим та далі працюймо на добро України".

Заступниця голови Союзу Українок Америки Наталія Даниленко, яка саме цього вечора повернулася з нарад СФУЖО із Торонто, передала Окрузі Філядельфії признання за працю, привіт і побажання від голови СУА Анни Кравчук і голови СФУЖО Оксани Бризгун-Соколик.

Програму святкувань закінчено несподіванкою: авторка Анна Максимович віддеклямувала вірш "У 70-ліття СУА" (поміщений в січневому числі "Нашого Життя"). Зроблено спільний знімок. Союзнянки і гості ще довго гуторили, поверталися до хронік і, здавалося, хотіли зупинити час, щоб було так, як є, щоб далі працювати, щоб бути разом.

Анна Максимович

ДІТРОЙТСЬКА ОКРУЖНА УПРАВА ВІДЗНАЧИЛА 70-ЛІТТЯ СУА

Дітройтська Округна Управа СУА урочисто вшанувала 70-ліття своєї організації. Ще у квітні минулого року на бажання Централі СУА згадано всіх померлих членок нашої Округи на Поминальній Службі Божій з Панахидою в церкві св. Йосафата у Воррені. Після Панахиди в нашій домівці відбулися святочні сходи з короткою програмою, а голови всіх 12-ти Відділів (точніше 10-ох, бо два Відділи ще не зазнали сумних втрат) відчитали імена померлих своїх членок від заснування кожного Відділу. Понад

400 членок відійшли у вічність від заснування першого Відділу (ч. 16) в 1929 році в нашій метрополії.

Для ширшої публіки влаштовано 3-го грудня святочний обід з програмою в приміщенні церковного осередку св. Йосафата у Воррені. Наша дітройтська громада численно відгукнулася на наше запрошення, незважаючи на конкуренцію ще однієї імпрези в той самий час. Це є наочним доказом для нас, що тутешня українська громада оцінює працю Союзу Українок Америки.

Голови Дітройтської Окружної Управи. Зліва: Н. Гевко, О. Лончина, О. Омецінська, Л. Колодчин, Р. Дигдало, О. Лісківська.
 Detroit Regional Council. (From left) N. Hewko, O. Lonchyna, O. Ometsinska, L. Kolodchin, R. Dyhdalo, O. Liskivska.

Дуже гарно прибрана зала і столи (праця 58-го Відділу), цікава виставка всіх Відділів на окремому столі, яка віддзеркалювала їхню працю (головно світліни і портрети патронок) пригадували всім присутнім головну мету нашого святкування — 70 років існування Союзу Українок Америки.

Голова ювілейного комітету Ірина Тарнавська коротким словом відкрила імпрезу і передала ведення програмою Олі Лісківській-Морган. Під акомпаньямент Марусі Лісовської всі відспівали гимн СУА. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих членок нашої Округи. Учениці школи Непорочного Зачаття, підготовані нашою членкою Миросоєю Бараник, привітали всіх хором з рушниками і хлібом та коротким словом від "наймолодших сестер" (а в дужках додамо — майбутніх членок СУА). Отець Роман Гикавий з церкви св. Йосафата і єпископ Олександр Биковець провели молитву перед обідом.

Після обіду приступлено до другої частини святкування. Ведуча програмою Оля Лісківська-Морган привітала присутніх на залі представників місцевих організацій, представниць Окружної Управи СУА Огайо, д-р Марусю Бек, нашу визначну громадянку і членку (вона була членкою згаданого вже 16-го Відділу, який був оснований в Дітройті в 1929 р., а сама є основницею 26-го Відділу в 1932 році, який існує до сьогодні). Як водиться, на наше святкування надійшло багато привітів, деякі були зложені особисто, а інші відчитала ведуча програмою. Привіти були від Головної Управи СУА — А. Кравчук, церкви св. Івана Хрестителя — о. Маріо Дачишин, Української Американської Координаційної Ради — З. Василькевич, Олени Климишин — почесної Голови Округи, Об'єднання Жінок ОЧСУ — З. Юрків, Народного Союзу — д-р О. Серафим, Пласту — В. Гнатчук, кредитівки

"Самопоміч" — Л. Липецький, кредитівки "Будучність", Українського Конгресового Комітету Америки — Б. Потапенко, Українського Світового Патріархального Об'єднання — В. Колодчин, Культурно-Громадського Клубу — В. Баран, Комітету Допомоги Жертовам Чорнобиля — Р. Дигдало, Комітету Допомоги України — Л. Татух, Українського Музичного Інституту — М. Лісовська, Українського Патріархального Т-ва в Мишигені — п. Постолювський.

Після привітів Оля Лісківська-Морган представила голів нашої Окружної Управи від заснування в 1935 році по сьогодні: першою була Анна Стецько (1935-39), теперішня — Ліда Колодчин (вдруге), всіх разом було 20, присутніх на залі було 6. Дальше слідувало святкове слово Наталії Даниленко, другої заступниці голови СУА, яка передала від Головної Управи грамоту для Ліди Колодчин за її великі заслуги на полі організаційної праці. У своєму слові прелегентка переповіла коротко історію СУА від 1925 року, від несміливих початків із церковних сестрицтв до теперішньої ролі жінок у державотворчому будівництві. Закінчила віршем Ліни Костенко, який знаменито характеризує працю союзянок: "Я — жниця поденна. Тяжка моя нива. За ціле життя я не вижну її".

Союзянка Марта Шехович віддеклямувала свій власний вірш "На 70-ліття СУА". Олена Лісківська зуміла в короткому слові вмістити 60-літню працю Дітройтської Окружної Управи СУА. Після неї представниця з кожного відділу накреслили сільветки патронок своїх відділів (ідея Квітки Іваницької, першої заступниці голови Округи). Це було дуже оригінально і хоч дехто перетягнув призначену їм одну хвилину, публіка зацікавлено слухала їх. Два відділи вибрали княгиню Ольгу, два — Ольгу Басараб, два — Ліну Костенко, решта відділів вибрали собі патро-

Заслужені членки відділів. Зліва: М. Бараник, Е. Климишин, О. Лончина, О. Гриньків, О. Огар, М. Мушинська, М. Йованович, К. Миколенко, Н. Даниленко. Перша справа голова Дітройтської Округи Лідія Колодчин.

Honored branch members. (From left) M. Baranyk, E. Klymyshyn, O. Lonchyna, O. Hrynykiw, O. Ohar, M. Mushynska, M. Iovanovych, M. Mykolenko, N. Danylenko. At far right, Lidia Kolodchyn, head of Detroit Regional Council.

нок з різних часів, яких вони вважають за гідних до наслідування. Справді було дуже приємно і цікаво слухати, скільки маємо визначних українських жінок, які служать дороговказами теперішнім поколінням в їхній праці. Оперна співачка Христина Липецька відспівала під акомпаньямент Марусі Лісовської пісні, що були в репертуарі Соломії Крушельницької, яку 53-й Відділ вибрав собі за патронку, а головою є Маруся Лісовська. Першою була пісня "Дощик" в обробці Лисенка, і дві оперні арії: Пуччіні "Мадам Баттерфляй" і Белліні "Норма". Публіка нагородила співачку щедрими оплесками.

Голова Лідія Колодчин запропонувала, щоб Відділи вибрали з-поміж себе одну членку, яку вони вважають за найбільш заслужену для свого Відділу. І ось тепер ці "заслужені" членки мали отримати

нагороди. Дев'ять відділів вирішили, що мають таких між собою. І ось вони перед нами: 5-ий Відділ — Е. Климишин, 26-ий — М. Деркач, 45-ий — О. Лончина, 50-ий — О. Огар, 53-й — М. Йованович, 63-й — О. Гриньків, 76-ий — М. Бараник, 81-ий — М. Мушинська, 96-ий Відділ — К. Миколенко. Лідія Колодчин вручила їм рожі, а Наталя Даниленко привітала.

Святкування закінчилося подякою голови Лідії Колодчин усім, хто причинився до цієї успішної імпрези. Треба признати, що голова комітету Ірина Тарнавська дуже добре запланувала, яку функцію кожний відділ мав виконувати. І всі відділи дуже гарно вив'язалися із призначених їм завдань. Отець Маріо Дачишин провів заключну молитву.

Ксеня Антипів.

ЗАСВІЧЕННЯ ЯЛИНКИ В НЬЮ-ЙОРКСЬКІЙ ОКРУЗІ

Вже кільканадцять років у нашій Окрузі є традиція влаштовувати перед Різдвом Христовим "Засвічення ялинки". Напередодні цьогорічних свят ця імпреза відбулася 15 грудня в просторій і гарно прибраній Пластовій Домівці (з огляду на мале приміщення у своїй Домівці). За імпрезу, як звичайно, відповідала культосвітня референтка Стефанія Косович зі своєю комісією — Іреною Стецьків і Ольгою Гірною, за що голова Надія Савчук зложила їм ширю подяку.

Свято відкрила голова Округи Н. Савчук. Вона привітала пароха церкви св. Юра о. Патрікія Пащак, пароха православної церкви Всіх Святих, о. Панкратія, заступницю голови СУА Ольгу Тритяк, представників кредитівки "Самопоміч", громадських і суспільних організацій, гостей і союзнянок. Н. Савчук підкреслила, що цьогорічна "Ялинка" присвячена 70-літтю СУА і праці у виховно-культурній, організаційній та суспільно-допомоговій ділянці. Тепер ще

більше уваги присвячено допомозі для України. Вона подякувала Пластовій Управі за надання приміщення і передала ведення програми культосвітньої референтці, яка попросила І. Стецьків до засвічення ялинки, а о. Пащак — до проведення молитви. Потім попросила до слова заступницю голови СУА О. Тритяк, яка передала привіт від голови СУА Анни Кравчук і з ентузіазмом розказала про успіх конкурсу на тему "Що означає слово родина". Відгук був надзвичайний. Крім дітей з діаспори, з України взяло участь 147 дітей з 13-ти областей. Вона прочитала зворушливого листа від О. Варушкіна з Харкова. Відтак Богдан Михайлів, голова Пластової Фундації, привітав союзнянок, побажав успіхів у праці і просив користуватись приміщенням в міру потреби СУА.

Розвагову частину розпочав Володимир Тімура, соліст групи "Львів'яни", яку заангажувала заступниця голови Округи С. Сибі, старовинною колядкою "Роздество Христове". Наші найменші, внучки голови

1-го Відділу Л. Магун, Лариса і Мелася Гурини деклямували відповідні до okazji вірші, відспівали при акомпаньяменті їх мами колядку "Радуйтеся", а мала Мелася ще й колядку "О ніч свята". Ярина Ференцевич відчитала вірш Б. Лепкого "Як засяють зірки". Публіка нагородила юних артистів рясними оплесками, а голова Н. Савчук, дякуючи малим артистам за виступ, вручила їм подарунки.

Потім В. Тімура під гучні оплески публіки виконав колядки і пісні "Моя Україно", "Владико неба і землі". Присутні на залі включилися у спів колядок, створюючи святочну родинну атмосферу. Завершенням святочного настрою був виступ президента кредитівки "Самопоміч" д-ра Богдана Кекіша, який, крім побажань від дирекції, передав 3,000 дол. від кредитівки "Самопоміч" для СУА на Стипендійний Фонд. Голова Н. Савчук подякувала сердечно за щедрий дар і признання праці СУА, а культосвітня референ-

тка С. Косович зазначила, що найкращою подякою буде, якщо кожний українець стане членом своєї кредитівки. Пісню, присвячену жінкам, В. Тімура закінчив розвагову частину.

Під час програми господарська референтка Галина Оберишин з допомогою Лідії Закревської і Дарії Кріль гостили присутніх смачною перекусом, за що одержали щире подяку від голови. Окрему подяку голова висловила солістові В. Тімурі за чудовий спів та С. Сибі, старанням якої відбувся його виступ, і всім, що причинилися до успіху імпрези.

Завершив свято молитвою о. Панкратій, підкресливши, що цього року особливо багато представників організації взяли участь у традиційному засвіченні ялинки.

Іванна Мачай,
пресова референтка Округу Нью-Йорк

Закінчення із 23 стор.

та Округної Управи, є членом Українського Музею і платить 100 дол. річної вкладки. Проводимо щомісяця продаж печива і в той спосіб збагачуємо касу на всі видатки.

В пам'ять померлих в родині складаємо датки на "Наше Життя" замість квітів. Суспільна Опіка замовляє Служби Божі за здоров'я хворих членок і за померлих, відвідує хворих.

Написано три дописи до "Нашого Життя".

59-ий ВІДДІЛ. Діяльність нашого Відділу дуже сповільнена, бо багато членок — старшого віку і тяжко їм відвідувати сходини. Відбуто лише двоє ширших сходин. Сходини управи робимо здебільше після Служби Божої на бажання членок. Відбули 2 фестивалі з продажем печива і наших популярних страв. Це підстава існування Відділу. Восени організували виставку творів мистця Рема Багаутдіна, що була досить успішна. Співпрацювали з місцевою школою українознавства, допомагали їм, коли приїжджали учні з України (по лінії обміну студентів). Наш Відділ активно зареагував на телевізійну програму "60 хвилин". Вислано протест на другий же день, а потім ще декілька. У звітному році Відділ організував 2 доповіді запрошених доповідачів (про М. Хвильового і О. Довженка). Трудно було організувати групу колядників, але люди прислали нам "коляду".

Відділ набув деякої популярності в нашій громаді, відколи до спілки з Товариством "Самопоміч" організуємо вечори "А що нового там у нас?", де робимо спочатку короткий огляд актуальних подій в Україні з висвітлюванням відеострічок, а на кінець — товариську гутірку з перекусом. Брали ми активну участь у всіх громадських святкуваннях, тобто присутністю і участю в громадських комітетах.

67-ий ВІДДІЛ налічує 16 членок, які відбули в 1994 році 13 сходин, 2 імпрези, 1 товариську прогульку. Відділ винайняв стіл на різдвяному базарі в УОКЦентрі.

67-ий Відділ, як і щороку, провів Тиждень Музею і відзначив діяльність Українського Музею колективною посмертною виставкою найвизначніших українських мистців Америки 7-9 жовтня 1994 року в галерії Українського

Освітньо-Культурного Центру. На завершення Тижня Музею в неділю, 9 жовтня, проведено продаж жетонів УМ коло українських церков.

Відділ допоміг Філядельфійській Окрузі влаштувати бенкет-бенефіс для підтримки Українського Музею, який відбувся 16 жовтня 1994 р. в Українському Освітньо-Культурному Центрі з цікавою програмою та виставкою народної ноші. На бенкеті голова Відділу Софія Геврик, яка також була головою бенефіс-комітету, передала чек в сумі 1,000 дол. на цілі Музею. Під час імпрези вписано до Музею 75 нових членів. Більшість членок Відділу були членами ділового комітету Бенефісу, який приніс 10,000 дол. доходу на Український Музей.

Два рази в році (Різдво та Великдень) референтка Суспільної Опіки Ірена Кушнір організує при співпраці Т-ва Українських сеньйорів підготовку традиційної страви та печива для самотніх людей у старечих домах Філядельфії.

91-ий ВІДДІЛ у Бетлегемі нараховує 21 членку. У 1994 р. ми мали ширші сходини з різноманітною програмою і 3 засідання управи. В січні відбули дуже цікаву і успішну різдвяну зустріч, на яку завітала голова СУА Анна Кравчук і д-р Д. Стахів з прозірками з Криму. При цій нагоді членка М. Турчин жертувала в пам'ять своїх батьків 500 дол. на видання дитячої літератури при Виховній референтурі СУА, а членка М. Галуска — 250 дол. в пам'ять свого батька (на ту саму ціль). Поява нашої голови, її слово до нас зробило велике враження на союзнок.

Відділ є добродієм Українського Музею, 100-відсотково передплачує журнал "Наше Життя" і спільною стипендією утримує ученицю в Бразилії.

Для придбання фондів влаштуємо щорічно "Великдень, печиво", беремо участь у фестивалях. Наша участь в таких імпрезах підтримує наші зв'язки з чужими організаціями. На жаль, у 1994 р. ми втратили дуже активну членку Олю Тритяк, першу заступницю голови СУА, яка переїхала на постійно до Нью-Джерсі.

Анна Максимович,
пресова референтка Округу.

ДИТЯЧА "ВИШИВАНА" ЗАБАВА У ВОРРЕНІ

Дитяча "Вишивана забаву" в Воррені, Дітройт.
Children's embroidery dance in Warren, Michigan.

Заходом 76-го Відділу СУА 5 листопада 1995 р. у парафіяльному осередку св. Йосафата відбулася дитяча "вишивана" забаву. Цю забаву, яка є єдиною імпрезою такого роду, влаштовуємо кожного року.

Дитячий садочок, яким опікується наш Відділ, провадять учительки Мирося Бараник, Ірина Прийма й Катя Безверха. Хоч заняття відбуваються два рази на тиждень, діти були гарно підготовлені до виступу. Забаву відкрила коротким словом голова 78-го Відділу Марта Василькевич і передала провід програми учительниці Миросі Бараник. Головною атракцією імпрези була казка "Як Панас на узліссі Кізку пас", в якій брали участь переважно діти при частковій співучасті мамів. Грибочками були діти зі садочка, а головні ролі виконували їхні мами. У ролі Панасика виступила Христя Піхурко, Козуні — Варвара Лаврів,

звірят — Катя Безверха, Христя Стабенс, Оля Терлецька і Леся Шкільник, а Бджілкою була учениця Наталка Ониськів.

Крім того діти спільно говорили віршики й співали пісеньки.

Ми вдячні нашим мамам і бабусям, що потрудилися придбати і повишивати гарні одяги, які діти моделювали під час паради при музичному супроводі Наді Лаврин.

Після програми діти під проводом учительок і старших дітей гарно забавлялися і могли поспробувати щастя в дитячій льотерії.

Афіші виконала Оля Новачинська, а декорації — Роман Барнин. Членки нашого Відділу приготували смачний буфет.

Марта Василькевич.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

17-ий ВІДДІЛ СУА В МАЯМІ

Загальні збори 17-го Відділу СУА ім. Олени Теліги в Маямі, Флориди, відбулися 10 грудня 1995 року. Головою зборів була Ірина Ракуш, секретаркою — Ірена Трач.

До нової управи на 1996 рік вибрані: голова — Мирослава Тершаковець, заступниця — Єва Лужняк, секретарка — Лідія Гладка, скарбничка — Ірена Трач.

Референтки: пресова і музею — Лідія Гладка, імпрезова і архівар — Ірина Ракуш, організаційна — Люся Венгльовська, господарська — Марія Венгльовська.

Номінаційна комісія: голова — Іванка Бліхарська, членки — Ірена Трач, Марія Венгльовська.

Контрольна комісія: голова — Іванка Бліхарська, членки — Ольга Ковальчук, Ольга Бульба.

Суспільну опіку виконують Мирослава Тершаковець (голова) та Ірина Ракуш.

Ірена Трач,
секретарка

38-ий ВІДДІЛ СУА В ДЕНВЕРІ

Загальні річні збори 38-го Відділу СУА в Денвері, Колорадо, відбулися 5 листопада 1995 року. Головою зборів була Теодосія Федак, секретаркою — Марія Одежинська.

Управу на 1996 рік вибрано в такому складі: голова — Марта Арнольд, заступниця голови — Одарка Фіглюс, скарбничка — Іня Салдит, помічниця для збирання вкладок — Оксана Мошинська, помічниця для дрібних видатків — Теодосія Федак, секретарка — Марія Фіглюс.

Референтки: стипендійна — Оксана Мошинська, господарська — Марія Нижник, помічниця — Теодосія Федак, імпрезова — Оксана Руда-Бентлі, культурно-освітня — Марія Одежинська, помічниця-дорадниця — Олена Морозевич, суспільної опіки, архіву та майна — Соня Майстрик, пресова — Надія Виннич, представниця до ради народного мистецтва — Ждана Федущак.

Для заохочення членок до більш активної праці в житті Відділу, ми вибрали кілька "помічниць". Сподіваємось, що це відсвіжить та урізноманітнить діяльність Відділу.

Надія Виннич,
пресова референтка

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

(ВІД 1 ДО 31 ГРУДНЯ 1995 Р.)

ТРИВАЛИЙ ФОНД

До тривалого фонду ім. Артемія Кирилюка та Петра і Дарії Мечиків надійшло **22.00 дол.** з продажу журналу "Нотатки з Мистецтва".

5,000.00 дол. — Федеральна Кредитова Кооператива "Самопоміч" в Нью-Йорку;

4,258.61 дол. — Андрій та Тетяна Тершаківці;

4,040.00 дол. — Стефан і Володимира Сливоцькі;

2,200.00 дол. — Лідія і Богдан Гайдучки;

2,000.00 дол. — Мирон і Ольга Гнатейки;

по 1,000.00 дол. — Володимир і Катерина Воловодюки, Михайло і Михайлина Барани;

по 500.00 дол. — д-р Марія Савдик, д-р Стефан і Тамара Тимківи, Стефанія Савка, Володимир і Марія Махуляки, 86-ий Відділ США;

по 400.00 дол. — Меланія Банах, Анна Маркевич;

по 300.00 дол. — д-р Лев і Ірена Кушніри, д-р Оксана Фольварків;

250.00 дол. — Олег і Лідія Савківи, д-р Ігор Цегельський, Марко і д-р Адріана Бахи;

200.00 дол. — Орест і Лідія Білоуси, Оксана Лобачевська, Helen Schlaffer, Ярослав Березовський, 21-ий Відділ США, Оксана Литвинко Фанок (Chubb & Sons), Оксана Рак, Євстахій і Марта Яроші, Тетяна Чучман;

190.00 дол. — Мирон і Марта Заяці;

150.00 дол. — Андрій і Марта Бачинські;

129.74 дол. — Роман і Марія Тершаковець-Гавриляк;

125.00 дол. — Річард і Ольга Алвіни;

104.00 дол. — д-р Зенон Куць;

по 100.00 дол. — Осип та Стефанія Порайки, Тарас Волянський (The Equitable Foundation), д-р Степан Стецюра, Михайло та Олександра Боб'яки, Мирослава Данилишин, Мирослав і Люба Прокопи, Владика Василь Лостен, д-р Павло і Ірина Джулі, д-р Володимир А. і Галина А. Петришини, д-р Іван та Наталія Макаревичі, д-р Стефан та Ірена Ничаї, Анна Політило, д-р Трувор і д-р Христина Кузьмовичі, д-р Володимир і Арка Петришини, Лідія та Всеволод Саленки, Ігор і д-р Любомира Коцури, Осип і Анна Іваніві, Ukrainian Association of Georgia, Grace C. Fisher, д-р Джером і Оксана Судораки, д-р Олександр і Мирослава Цибрівські, Богдан Барабаш, Адріан і д-р Лариса Долинські;

по 90.00 дол. — Мира Мандзюк, Лев Кобринський, д-р Роман Рак;

80.00 дол. — Василь і Ольга Явдошини;

75.00 дол. — д-р Олег і д-р Іванна Ратичі;

70.00 дол. — Петро Хома;

60.00 дол. — Люба Ярема;

55.00 дол. — д-р Осип Данко;

по 50.00 дол. — Стефан і Лідія Бойки, Наталія Кравчук, Богдан і Наталія Ковалі, Марія Капліста, Юрій та Апла Чернеї, д-р Віталій та Олександра Богданіві, д-р Ярослав та Ярослава Панчуки, д-р Дмитро та Дарія Коструб'яки, Іван та Марія Фізери, Атанас Слюсарчук, Оксана Кузишин, д-р Василь та Анна Коцури, Галина Пісецька-Кохановська, Марія Климочко, д-р Арета, Подгородецька, Олександра Ганас, Юрій Левицький, д-р Леонід та Оксана Мостовичі, Марта Рудик, Ольга Дубик, д-р Ярослав Михайчук, Михайло Соф'як, Ірена Шпетко, Адріан Горницький, Наталія Загайкевич, Юрій і Марія Штогрини, 50-ий Відділ США, Любомир та Марія Явні, Антін Ф. Суесс, д-р Ярослав Рожанковський, Теодор Костюк, д-р Павло А. Луців, Річард С. Білас, Володимир та Параскевія Шпачинські, Марія Крижанівська, д-р

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 SECOND AVENUE

NEW YORK, NEW YORK 10003

Роман і д-р Стефанія Барановські, Зиновій і Олена Балабани, 90-ий Відділ США, Ольга Кудлак і Стефанія Кудлак, д-р Михайло та Іванна Яцухи, Кирило і Ірена Григоровичі, Іван і Марія Жуковські;

по 40.00 дол. — Олександра Ток, Богдан і Христина Кульчицькі, Павло і Констанса Омельські;

по 35.00 дол. — Петро Рак, д-р Іван і д-р Наталія Коропецькі;

по 30.00 дол. — Євген Климко, Андрій та Катерина Буки, Оксана Поритко, Бернгард і Анна Кравчуки, Галина Процюк, Тамара Гординська, Марія Струк, Анастасія Вариха, Розалія Воробель, Володимир і Олена Шиприкевичі;

по 25.00 дол. — Галина Гомз'як, д-р Олександр Стрільбицький, І. Джебел Папович, Ярослав і Доля Кушніри, Микола і Христина Баранецькі, Віра Сендзік, д-р Раймонд Шустер, Марія Бартосієвич, Лідія Гіфлер, Павло і Євдокія Боднаренки, Модест і Лідія Артиміві, Марта Шиприкевич, Євген і Євгенія Іваськіви, Стелла Анкар, проф. Іван і Галина Лобеї, Анна Добрянська, Марія Данилів, Василь та Анастасія Марушачи, Стефанія Жмуркевич, Оксана Комановська, д-р Орест і Джуді Гарбовські, Ярослава Сурмач-Мілс, Юрій та Наталія Цибрівські, Любомира Хома, Я. і О. Городецькі, Зенон Михайлевський, Дарія Пасічняк, Галина Полатайко, Ярослава Кукіль, Ольга Мейсон, Володимир і Галина Королі, Іван Скіра, Марія Андрусак, Павло і Анастасія Шандруки, Анна Максимович, Надія Мандрусак, Ярослав і Ольга Чипаки, Ольга Купчина, Петро і Марія Крамаренки;

24.00 дол. — Тарас Волянський;

по 20.00 дол. — Наталія Базарко, Михайло Качмарчик, Теодор Юськів, Стефан і Лариса Пелешуки, д-р Роман Кульчицький, Аполінар і Тетяна Осадци, Василь і Бригітта Сос'яки, Юрій Мойсяк, Гарасим Маковський, д-р Ярослав Очеретко, Ірена Качмарська, Марія Томоруг, Оксана Лукашевич-Полон, Наталія Лукашевич, Іванна Жовнір, Юрій і Зоряна Ставничі, Василь і Марта Андріюки, Любов Раківська, Марія Мелета, Іван та Ольга Яцишини, Я. і М. Тесаровичі, Володимир Батіг, Валентина Лисняк, Микола і Стефанія Чорнії, Марія Харина, Анна Плескун-Цюрпіта, Іван і Стефанія Цьолки, Роман та Ірена Бадяки, Іва Лісікевич, Стефанія Семущак, Олександра Волишин, Дарія Ломницька, Юрій Мельникович, Марта Цимбаліста, Дарія Ярославич, Олександр і Олена Воскоби, Богдан Наконечний і Мира Снилик, Іванна Шкарупа, Дмитро і Олександра Демедюки;

по 15.00 дол. — Ксеня Антипів, Володимир Барагура, д-р Євген і Ніля Стецькови, Віра Клиш, Богдан і Стефанія Катамаї, Михайло Ортинський, Юліян П. Охримович, Осип і Амелія Боцеї, Мирослав Сявакко, Ірена Гладка, Ірена Барц, Микола Лаврин, Олена Варварів, Корнелія Лонкевич;

по 10.00 дол. — Іван і Марія Борбичі, Марія Захарків, Микола Курчак, Анастасія Вариха, Ольга Цар, Юрій Яремкевич, Дам'ян Кордуба, Григорій Сараб, В. Надрага, Євгенія Рубчак, Іван Черешна, Людмила Бойко, Роман Мельник, Ірена Твердохліб, Джером Почтар, Олександра Івасиків, Михайло Березовський, Іванна Петик, Іван Пілат, Петро Бойчук, Марія Лисяк, Оксана Колесніченко, Анна Кібалю, Ярослава Ставнича, Степан і Люба Процики, Іван Підгірний, Олена Кокодинська, д-р Богдан Кузьма, Дарія Білов, Юрій і Оксана Храневичі, Лев і Ольга Стеткевичі, Марія Куций,

Іван і Марія Вороняки, Лонгін Ясінський, Томас Ярема, Ірена Гунзе, Теодозія Когут, д-р Ярослава Грабович, Стефанія Грисуцко, Ірена Стерчо, Ярослав Очеретко, Володимира Брикович, Ольга Кулинич, Стефанія Осадца, Василь Мадзелян, Роман Боб'як, Владислав Клех, Микола і Кей Миколенки, Богдан і Любомира Кутні, Лариса Журавель, д-р Галина Єфремова, Анна Буняк, Катерина Терлецька, Осип і Варвара Дмитріві, Ярослав і Богдана Гелети, Варвара Швед, Володимир Чепіль, Ілля Онишкевич.

6.00 дол. — Анна Руснак;

5.00 дол. — Августин Юзв'як, Joseph Jackson, Джуді Джонсон, Ярослав і Іванна Клими, Марія Ясиняк, Микола Ільяшенко, Анна Дацьків, Данило Максим'юк, Надія Нагай, Юрій і Емілія Русини, Тетяна Дідошак;

2.00 дол. — Анна Матііва.

З нагоди тижня Музею у Філадельфії, який влаштовує щороку 67-ий Відділ СУА, Товариство Сеніорів склало **200.00 дол.** на потреби У.М.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

10,000.00 дол. — Ольга Дзядів;

5,000.00 дол. — д-р Омелян і д-р Тетяна Антоновичі;

по 2,000.00 дол. — Іван і Софія Винники, Лідія Кий, д-р Роман і Анна Алиськевичі;

по 1,500.00 дол. — Аркадій Мулак-Яцьківський, 66-ий Відділ СУА;

по 1,000.00 дол. — Мирослав і Люба Прокопи, 24-ий Відділ СУА; 83-ий Відділ СУА, Олег і Оксана Лопатинські, Василь і Бригіта Сосяки, Мирослав і Надія Шмірлі, д-р Осип Данко, Осип і Стефанія Порайки, Дмитро Бобеляк, Софія Кудрик, Богдан і Ірена Глушевські, Лідія Хома, д-р Рудольф і д-р Марія Фішер-Слижі, Роман Ференцевич, Українська Федеральна Кредитова Кооператива Самопоміч, Гартфорд, Роман і Марта Навроцькі, Ярослав і Марія Томоруги;

700.00 дол. — д-р Віталій та Олександра Богданіві;

по 500.00 дол. — Борис Галаган, 1-ий Відділ СУА, 35-ий Відділ СУА, 89-ий і 95-ий Відділи СУА, 113-ий Відділ СУА, Любомир і Стефанія Гуменюки, д-р Вячеслав А. Цетенко, Рома Шуган, Андрій і Віра Косовичі;

460.00 дол. — Адріян Дергак (United Technologies);

по 300.00 дол. — Mary Dushnyuk, Данило Кашімер;

250.00 дол. — Мирон і Христина Мельники;

по 200.00 дол. — Микола і Зірка Галіви, 64-ий Відділ СУА, Роман і Анна Байляки, Володимир і Уляна Дячуки, Василь і Віра Ліщиневські;

160.00 дол. — дякон Юрій і Зорія Малаховські;

125.00 дол. — Марія Когутяк-Гладка;

105.00 дол. — Василь і Павлина Камінські;

по 100.00 дол. — Harry & Rosalie Polche, Іван і Лаура Гуличі, д-р Юрій і д-р Люба Стефанівські, Христина Гевко, Анна Політило, Антін і Текля Гнатишини, Володимир і Наталія Клапішаки, проф. Петро і Олена Гої, Володимир Баранецький (J. P. Morgan), Ярослав Д. Стахів, д-р Осип Данко (через 66-ий Відділ СУА), Олександр і Дарія Леськіві, Глікерія Слабичка, Юрій і Рома Темницькі, Іва Лісикевич, Роман Запутович, Олег і Христина Данилюки (AT & T), д-р Igor і Зеновія Кунаші, Константин і Тереса Бені, Іван Заковоротний;

57.00 дол. — Анна Хамуяк;

по 50.00 дол. — Марія Боднар, Соня Боднар, д-р Дарія Лисси (Mobil Foundation), Валентина Когут, Андрій Якимець;

по 25.00 дол. — Микола Курчак, Іван Дуда, Михайло

Кость, Михайло Герець, Едвард Рокицький;

по 10.00 дол. — Катерина Лицишин, Іван Кепей, Іван Яворський, Дмитро Бараницький, Микола Криворук, Василь Хомен, Мартин і Анна Паньки;

5.00 дол. — Стефанія Мульничук.

З нагоди нашого ювілею 50-ліття подружнього життя складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд У.М.

Дарія і Василь Мудрі.

Гонорар в сумі **86.00 дол.** за лекції української мови в Lehigh Community College дарую через 91-ий Відділ СУА на Будівельний Фонд УМ.

Ірена Бачинська.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять найдорожчої жінки і мами **бл. п. Юлії Василюк** складаємо **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Юрій Василюк і дочка Маруся Василюк.

У пам'ять **бл. п. Осипа Гупаловського** складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Зоряна Ключас.

У пам'ять **бл. п. проф. Михайла Овчинника** складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Зоряна Ключас.

У четверту сумну річницю смерті мого найдорожчого чоловіка **д-ра Богдана Масика** складаю **750.00 дол.** на потреби УМ.

Надія Масик.

У пам'ять покійного **бл. п. д-ра Василя Рудка** складаю **500.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Лідія Фіцалович.

У пам'ять **бл. п. Романа і Лідії Придаткевичів** складаю **500.00 дол.** на потреби УМ.

Ганна Придаткевич-Кучар.

Замість квітів у пам'ять мого чоловіка **бл. п. Тимоша Білостоцького**, який помер у липні 1995 р., складаю **50.00 дол.** через 64-ий Відділ СУА на Український Музей.

Ольга Білостоцька.

Замість квітів на свіжу могилу незабутнього приятеля з молодих літ **бл. п. д-ра Богдана Сілецького** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Родині висловлюю щире співчуття.

Стефанія Бабій з Казіявичів.

У пам'ять нашого дорогого тата і діда (Дьодя) **бл. п. д-ра мед. Романа Граба** складаємо на Будівельний Фонд УМ: **по 100.00 дол.** — Роман і Аврелія Граби, Юрій і Мирослава Граби; **по 50.00 дол.** — Роман і Джені Граби, Олександра Граб, Адріана Граб, Юрій Граб.

У пам'ять **бл. п. Ірени Гаврилюк**, матері інж. Романа і Слави Ракочих, складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Дарія Кострубак.

In memory of my parents **Mary and Nicholas Chuma**, I am donating **\$250.00** to the Ukrainian Museum Building Fund.

Natalie Chuma.

In memory of **Danylo and Sophia Pastuch Zalopany and Ivan & Ksenia Babiak Rakoczy**, I am donating **\$100.00** to the Ukrainian Museum.

Katrina Rakoczy Barsigian.

In memory of the late **Mr. Mike Small** of Dearborn, Michigan I am donating **\$20.00** to the Ukrainian Museum.

Anastasia Volker.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Петра Рогатинського** складаю **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а родині висловлюю глибокі співчуття.

Марія Зубаль.

Замість квітів на могилу **бл. п. Ярослава Климовського** складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ.

Д-р Богдан і Ольга Фараоніви.

У пам'ять **бл. п. Анни Байко та Миколи і Марії Стисловичів** складаю **100.00 дол.** на потреби УМ.

Дарія Байко.

Замість квітів на могилу **д-р Галі Врецьони** складаю **25.00 дол.** на потреби УМ.

Марія Кузів.

У пам'ять **бл. п. Марії з Дейчоківських-Ковтун** складаю **30.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а родині висловлюю щирі співчуття.

Марта Цимбаліста.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої сестри **Іванни** в Україні складаю **25.00 дол.** на потреби УМ.

Емілія Ройовська.

Замість квітів на могилу **св. п. Романа Хаджая** складаємо **100.00 дол.** на потреби УМ.

Нестор і Ніна Шусти.

У пам'ять **бл. п. Славці Поповської** з Перемишля складаю **50.00 дол.** на потреби УМ.

С. Дрездовська.

Замість квітів на могилу **бл. п. проф. Ірини Заєчківської-Гаврилук** складаю **25.00 дол.** на потреби УМ, а родині мої щирі співчуття.

Меланія Кокорудз.

У пам'ять мого батька **проф. Богдана Загайкевича**, одного з основників Українського Музею "Стривігор" у

Перемишлі, складає **300.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.
Олена Мельничук.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Оксани Купчинської** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а родині висловлюю глибокі співчуття.

Лідія Я. Гладка.

У пам'ять **бл. п. Атанаса Міляннича** складаємо **15.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Євстахія і Мотря Мілянниці.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. д-ра Богдана Сілецького** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ (через Будівельний Комітет в Рочестері), а дружині Любі, доні Дануті і синові Романові висловлюю мої глибокі співчуття.

Іванна Мартинець, Мирон і Лідія Мартинці з родинами.

Замість квітів на могилу найдорожчої сестри **бл. п. Марії Вергун** з Модрицьких та її чоловіка **бл. п. д-ра Василя Вергуна** складаю **25.00 дол.** на потреби УМ в Нью-Йорку, через 89-ий Відділ СУА.

В. М. Квас.

Замість квітів у пам'ять **сл. п. Богдана Мирослава Боярського**, який відійшов у вічність 28 листопада 1995 р., родина та приятелі разом зложили **575.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку: **по 100.00 дол.** — Ізидора Боярська, Ярослав і Марія Тимочки; **по 50.00 дол.** — д-р Микола і Христина Баранецькі, Олег, Марія і Роман Мацькевичі; **по 30.00 дол.** — Ірена Т. Гординська, Дарія Каранович; **по 25.00 дол.** — Теодозія Гайвас, Микола і Зінаїда Миськіви, Іван і Христя Чебіняки, Мотря і Дж. Гібфрід, Іреней і Оленка Юрчуки; **по 20.00 дол.** — Богуслава Гнатів, Вілліам і Мотря Янюки, Марта Каншніца, Д. і М. Поповчакі; **10.00 дол.** — О. Гусар.

У пам'ять **бл. п. Софії Михайлишин** склали **950.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею: **по 500.00 дол.** — R. Joseph & Tania D'Avignon; **100.00 дол.** — Христина Норман, Василь і Оксана Палійшуки, Марія Мулькевич; **по 50.00 дол.** — Іванна Річардсон, Олександр і Марія Мотилі; **по 25.00 дол.** — Вава Марія Бачинська, Святослав Косибала.

У пам'ять **бл. п. Ярослави Салик** складаю **20.00 дол.** на потреби УМ.

Зоя Гайюк.

Від імени Управи і Адміністрації Українського Музею
широ дякуємо усім жертводавцям за підтримку.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ЗАКЛИКАЄ ВАС: СТАНЬТЕ ЧЛЕНОМ МУЗЕЮ ТА ДОПОМОЖІТЬ ЗБЕРЕГТИ НАШУ КУЛЬТУРНУ СПАДЩИНУ!

СПРОСТУВАННЯ

У "Нашому Житті" за листопад 1995 р. (стор. 31, друга колонка) у пожертві в пам'ять **бл. п. Марії Дзунди** слід читати **Марії Дзунди**.

Адміністрація Українського Музею перепрошує за недогляд.

В журналі за листопад 1995 р. на стор. 33 в пожертвах на Пресовий Фонд ліва сторона четвертий абзац слід читати: "Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Дмитра Ясінського**, батька нашої членки **Наді Желехівської**", і далі за текстом. Перепрошуємо за недогляд. — Редакція.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

У 1995 р. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", разом з передплатою, зложили:

60.00 дол. — Емілія Кропельницька з Аргентини;

по 50.00 дол. — Ніна Бунік, Ст. Луїс Парк, Мн., Ярослава Сторожук, Голд Рівер, Кал.;

40.00 дол. — О. С. Надяк, Вестмонт, Канада;

по 30.00 дол. — Текля Дмитраж, Чікаго, Іл., Люба Онуферко, Бріджпорт, Кт., Анна Політило, Шорт Гіпс, Н.-Дж., Ірена Дорожинська, Н.-Й.;

по 25.00 дол. — Марія Андрусак, Воррен, Мі., Марія Безпечна, Канада, Ольга Душенко, через 49-ий Відділ — Боффало, Анна Курилів, Канада, Лідія Кей, Віліямспорт, Па., Стефанія Лісікевич, Воррен, Мі., Христина Сливоцька, Нью-Йорк, Н.-Й., Стася Зизномірська, Дейтон, Ог.;

по 20.00 дол. — Віра Дратвінська, Чікаго, Іл., Анна Новосад, через 35-ий Відділ СУА в Н.-Й., Ірена Копач, Бруклін, Н.-Й., Катерина Сенчишак, Кеноса, Віс.;

15.00 дол. — Ольга Цар, Ірвінгтон, Н.-Дж.;

по 10.00 дол. — Марія Дозорська, Туксон, Аз, Соломія Дроздовська, Канада, Марія Гордійчук, Ленсдейл, Па.,

Іванна Гаврилук, Норт Порт, Фл., Прися Губенко, Бей Шор, Н.-Й., Неоніля Кліш, Філядельфія, Па., Марія Кузьма, Веніс, Фл., Неоніля Кузич, Чікаго, Іл., Дарія Ломницька, Веніс, Фл., Стефанія Олінник, Ворм Мінерал Спрінг, Фл., Емілія Онишкевич, Ірвінгтон, Н.-Дж., Володимира Сливоцька, Нью-Йорк, Н.-Й., Віра Томків, Алягені, Н.-Й., Марія Темняк, Пітсбург, Па., Стефанія Ушак, Тіфані, Н.-Й., Іванна Врублівська, Довнерс Гров, Іл.;

по 5.00 дол. — Ольга Балабан, Вортінгтон, Ог., А. Березовська, Ортонвіл, Мі., Зеновія Білас, Коговс, Н.-Й., Теодозія Брикович, Філядельфія, Па., Ірена Хуміловська, Окенектеді, Н.-Й., Анна Івахів, Чікаго, Іл., Надя Гробельська, Джексон Гайц, Н.-Й., Зеновія Камінська, Дітройт, Мі., Софія Леськів, Філядельфія, Па., Оксана Луцька, Вудсайд, Н.-Й., Ольга Лужняк, Чікаго, Іл., Наталія Лисенко, Пітсфілд, Мас., Еліза Панчак, Нью-Йорк, Н.-Й., Неоніля Пелех, Філядельфія, Па., Таращук Лідія, Трой, Мі., Пет Василина, Сан Сіті, Арізона, Софія Вусович, Глен Елін, Іл., Лідія Захарків, Рочестер, Н.-Й.;

4.00 дол. — 10-ий Відділ, Філядельфія, Па.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

(ВІД 15 ГРУДНЯ до 15 СІЧНЯ)

Вшановуючи світлу пам'ять **бл. п. Ольги Фіцалович**, матері мого чоловіка, складаю **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Лідія Фіцалович, Нью-Гейвен, Конн.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Оксани Скуб'як-Купчинської** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Висловлюємо п. Марії Савчак та родині глибокі співчуття.

17-ий Відділ СУА в Маямі.

У світлу пам'ять мого дорогого чоловіка **бл. п. Олександра Нічки** пересилаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Іванна Нічка,

Замість квітів на могилу нашої довголітньої членки **бл. п. Анни Михайлів** складаємо **70.00 дол.**

Управа і членки 5-го Відділу СУА в Дітройті

Замість квітів на могилу нашої дорогої **бл. п. Анни Михайлів** складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" через 5-ий Відділ СУА в Дітройті.

Родина.

У пам'ять нашої мами **Ірени Басняк** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" через 19-ий Відділ СУА в Трентоні, а членкам Відділу складаємо щире подяку за сердечні співчуття і пожертвування.

Родина Басняків.

Вшановуючи світлу пам'ять довголітньої членки 43-го Відділу СУА в Філядельфії **Стефанії Голінатої**, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" зложили: **по 10.00 дол.** — Марія Вірщук, Ірена Гаврилів, Стефанія Григорщук, Марія Данилів, Анастасія Жилава, Оленка Карпинич, Кароліна Конрад, Марія Куземська, Теодора Кузьмович, Ольга Лукасевич, Анна Максимович, Емілія Михалевська, Ірена Новоженюк, Анна Олійник, Надія Оранська, Іванна Пенкальська, Оксана Поритко, Марія Плахта, Стефанія Ракоча, Марія Романець, Ірена Райнер, Іванна Субтельна, Анна Суха, Людмила Чайківська, Ліза Чепіль, Ірена Чума, Олена Шиприкевич; **5.00**

дол. — Олександра Шуст. Наше щире співчуття влучі Христі Прокопович, внукові Романові Прончакові з родинами.

43-й Відділ СУА у Філядельфії.

Замість квітів на могилу нашої членки **бл. п. Катерини Зенчак** складаємо **61.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Управа і членки 5-го Відділу СУА в Дітройті.

Замість квітів на могилу нашої членки **бл. п. Катерини Домінки** складаємо **60.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Управа і членки 5-го Відділу СУА в Дітройті.

Замість квітів на могилу нашої членки **бл. п. Парані Стецьків** складаємо **60.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Управа і членки 5-го Відділу СУА в Дітройті.

Замість квітів на свіжу могилу моєї приятельки **Парані Стецьків** складаю **40.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Анна Горбуш.

В пам'ять **бл. п. Марії Семків**, колишньої голови Округної Управи СУА в Чікаго, складаємо **50.00 дол.** на Фонд Репрезентації СУА. Чоловікові і дочці покійної висловлюємо глибокі співчуття.

Округна Управа СУА в Чікаго.

В пам'ять **героїнь Золочівщини** складаємо **50.00** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Родина Шипулів зі Золочева.

З РІЗНИХ НАГОД

Дякуємо голові Округної Управи Філядельфії Оксані Фаріон за присутність на наших загальних зборах. Неприйнятій нею зворот коштів подорожі в сумі **25.00 дол.** складаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

54-й Відділ СУА у Велмінгтоні, Дел.

З НАГОДИ XXIV КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ СКЛАДАЄМО 1,000.00 дол. НА ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ СУА. Окружна Управа СУА, Дітройт.

З нагоди мого 70-ліття складаю 100.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". З Новим Роком бажаю всього добра! Мирослава Залуцька.

Щиро вітаємо шановну Ювілярку та бажаємо щасливого довголіття!

We are also enclosing check #1140, in the amount of \$500.00, for the "Our Life Fund". The Above is from Branch #24 (Elizabeth, NJ). Anna H. Iwanciw Treasurer

ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

18 листопада 1995 року Українсько-Американська Асоціація Бізнесменів та Підприємців м. Рочестер вибрала мене "жінкою-українкою 1995 року". З цієї нагоди складаю 100.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької.

Іванна Мартинець.

Загальні збори 119-го Відділу СУА в Йонкерсі, дотримуючись традиції, складають даток в сумі 100.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької.

89-ий Відділ СУА в Нью-Йорку складає 25.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької.

Управа і членки 89-го Відділу СУА.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Головна Управа СУА
Редакція "Нашого Життя"

МЕДИЧНИЙ ФОНД ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

Замість квітів

У пам'ять нашого дорогого вуйка бл.п. д-ра Романа Граба складаємо 100.00 дол. на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Марта і Роман Навроцькі.

Замість квітів на могилу дорогої та незабутньої Ірини Долинюк, щирої української патріотки, людини приятні, ласкавості, доброзичливості та непересічних гуманних прикмет, прикладної дружини, матері, бабуні і прабабуні, складаємо 50.00 дол. на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Калина і д-р Олег Снилики, Л.А.К.А.

В пам'ять бл.п. Ірини Цмайло-Кульчицької з дому Галібей пересилаємо 20.00 дол. на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Євген і Володимира Котики.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Олі Тижо, мами нашої голови 71-го Відділу СУА Анастазії Сиби, в її пам'ять зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: 30.00 дол. — Анастазія Сиби — дочка з родиною; по 20.00 дол. — В. Г. Білик, А. П. Благітка, С. А. Чуйко, В. В. Жарський, І. С. Цюлко, І. Ю. Іваник; по 10.00 дол. — Т. Х. Кажнич, М. І. Пилипчак, І. А. Вішка, А. Струк, Т. С. Білоус, С. Ю. Бараник, П. Команицька, М. Куций, К. Коць, Т. О. Доманський, Г. Гаврилук, М. Микитюк; по 5.00 дол. — К. Бараник, Е. Дубецька, П. Балутянський, М. Сиби, С. Вовкун, М. Бридун. Разом 300.00 дол.

З різних нагод

З нагоди 50-ліття подружнього життя Дарії і Василя Мудрих складаю 50.00 дол. на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Ірина Бурачок.

З нагоди золотого ювілею — 50-ліття подружнього життя Дарії і Василя Мудрих складаємо 50.00 дол. на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Стефанія і Любомир Гуменюки.

З нагоди нашого ювілею — 50-ліття подружнього життя складаємо 50.00 дол. на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Дарія і Василь Мудрі.

Жертводавці

	дол
35-ий Відділ СУА, Нью-Йорк	500.00
51-ий Відділ СУА, Вискансен	250.00
Борис Галаган, Нью-Йорк	100.00
Галя Демчишин, Нью-Йорк	60.00
54-ий Відділ СУА, Делевер	60.00
Наталія і Богдан Ковалі — через 64-ий Відділ СУА	50.00

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Замість квітів

У світлу пам'ять бл.п. Марії Бандери, що померла недавно у Гартфорді, складаємо 50.00 дол. на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу в Україну. Ю. і О. Руденські.

Згідно з бажанням родини голови 34-го Відділу СУА бл.п. Євгенії Шанц, проведено збірку на Фонд Суспільної Опіки СУА в сумі 870.00 дол. з призначенням на допомогу сиротам. 34-ий Відділ СУА, Коговз, Н.І.

Замість різдвяних подарунків для рідних під ялинку, пересилаю 100.00 дол. на Фонд Суспільної Опіки з призначенням на допомогу сиротам в Україну.

Марія Демчишин.

Жертводавці

Станислав А. Берегулька, Мелроз, Ма. 25.00 дол.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Лідія Черник,
референтка Суспільної
опіки СУА

Анна Рак,
скарбничка Суспільної
опіки СУА.

КОНСТАНТИНА МАЛИЦЬКА

ЗИМОВА КАЗКА

Ясна річка над верхами,
тихим сном все спочиває,
тільки місяць ген світами
срібні лучі розсіває.

Вснули сосни і смереки,
згасло світло в вікнах хати,
лиш із нетрів, із далеких
зареве ведмідь кудлатий.

В ніч таку, в шляху зорянім,
що з землею небо зводить,
тихим ходом Ясна Пані
на верхи Бескидів сходить.

У руці пахучі трави,
у кошику зерно злоте,
зором тихим і ласкавим
будить сонних із дрімоти.

А Пречиста Діва Мати
всіх до себе закликає,
звірю сіна, корм листковий,
пташці зерна розсіпає.

І до неї скрізь, з всіх боків,
що живе, біжить і лине:
зайчик, серни темноокі
і дрібної рій пташини.

Всіх наділить, чим нам треба,
попестить серну і птичку
і знов шляхом ген до неба
повертає в тиху нічку.

І знов тихо в темнім борі,
ситі стада вже дрімають,
лиш смереки в розговорі
Божу Матір величають.

СПИТЬ ОЗЕРО...

Спить озеро, спить ліс і очерет.
Верба рипіла все: "Засни, засни..."
І снилися мені все білі сні:
на сріблі сяли ясні самоцвіти,
стелилися незнані трави, квіти,
блискучі, білі... Тихі, ніжні зорі

спадали з неба — білі, непрозорі —
і клалися в намети... Біло, чисто
попід наметами. Ясне намисто
з кришталю грає і ряхтить усюди...
Я спала. Дихали так вільно груди.
По білих снах рожеві гадки
легенькі гаптували мережки,
і мрії ткалися золото-блакитні,
спокійні, тихі, не такі, як літні...

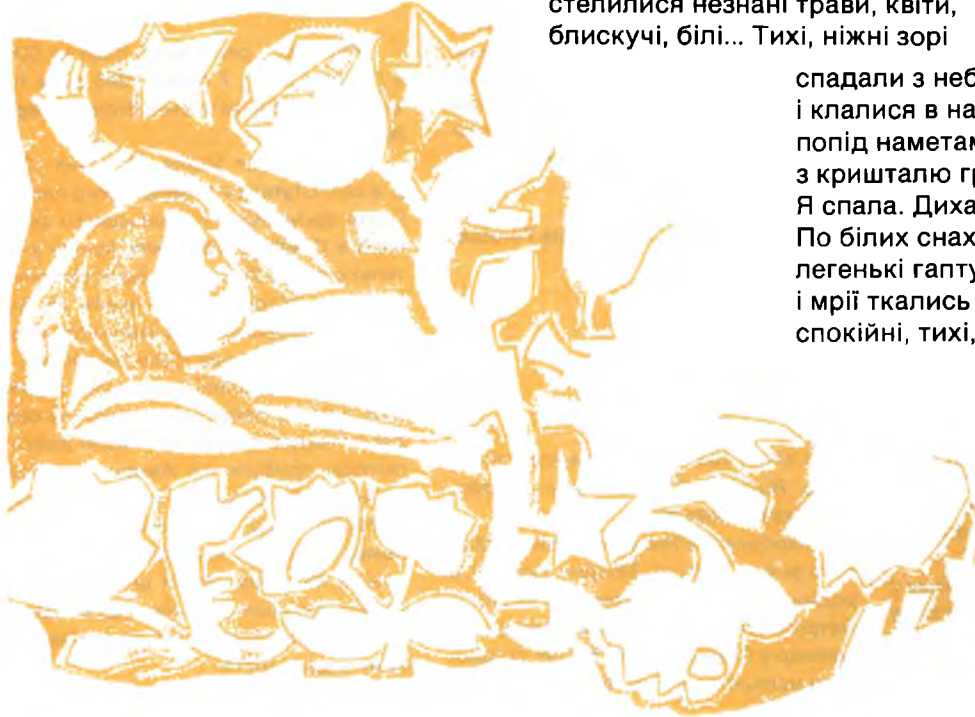

Рис. С. Караффа-Корбут

ПРО ВЕДМЕДЯ І ХИТРИХ ЗВІРЯТ

Давним-давно, ведмідь зовсім не клався на зимовий сон, а ходив собі вільно по лісі і робив серед звірів страшні бешкети. Тут вхопив і роздер бідного зайчика, там потурбував лисичку, скалічив вовка чи сарну, одним словом добре надокучив бідним звірятам.

Ось стали вони раду радити, як би то поганого ведмедя позбутися... Слово по слові та й звірі придумали "замурувати" ведмедя у його гаврі. Коли бурмило ліг на ніч спати (а був це початок зими) звірики позносили ріща, каміння, глини, листя, колод, та й засипали вхід до ведмежої хати.

Прочунюється ведмідь ранком, а в гаврі темно, як о півночі. Заснув він вдруге і як знову протверезів, темінь і сутінки окутали його лежанку.

Ведмідь захропів ще раз і за кожним пробудженням думав, що це ніч і не пора виходити з гаври. Так він нехотя переспав цілу зиму.

Коли настала рання весна, звірикам цікаво було поглянути, що діється з ведмедем. Вони промостили вхід до берлоги і ясний промінь світла розбудив лінивого міся. Перелякані звірі кинулися тікати, бо думали, що сердитий "вуйко" розпічне над ними криваву відплату. Але ні. Ведмедеві засмакував зимовий сон. Він і не думав приготувляти пімсту над безборонними звіриками.

Перекинувшись їсти мед, солодкі ягоди та овочі, перебув він щасливо літо і осінь, а зимою сам добровільно поклався спати.

Так ведмідь робить і по нинішній день.

I.C.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

13 жовтня 1995 року несподівано відійшла у вічність довголітня голова 34-го Відділу СУА в Коговзі, Нью-Йорк, **бл. п. Євгенія Шанц**.

Ще два дні перед смертю разом з іншими членками вона відвідала могили св. п. Олени Лотоцької, поклала квіти і раділа, що нашому 34-му Відділові припала честь наступної неділі гідно відзначити століття від дня його заснування та 20-ліття від дня смерті великої будівниці СУА Олени Лотоцької.

Народилася Євгенія 22 грудня 1924 року в селі Криве на Золотому Поділлі. Молодою дівчиною воєнна хуртовина вирвала її з рідної землі і запроторила на невільничу працю в Німеччину. Там вона познайомилася з молодим українцем, з яким повінчалася. У 1949 році уже з маленькою донею Зенею молоде подружжя виїхало до Америки і поселилося в Коговзі.

Любов до всього, що українське, спонукало Євгенію стати активною членкою, а опісля довголітньою головою Відділу. Великою заслугою Євгенії Шанц була турбота про фінансову базу для Відділу, поміч потребуючим в Україні та студентам у Бразилії й Аргентині. Сама працювала і мала дар заохочувати до праці інших. Господь поблагословив її добрими дітьми, які здобули вищу освіту: доня Зеня магістеркою, а син Богдан — доктором. Великою радістю для неї була внучка Лариса, активна пластунка, яка успішно закінчила школу українознавства.

Багато людей прощало покійну у вічну дорогу. При домовині прощала її голова Округи Південного Нью-Йорку Дозя Кушнір, о. декан Володимир Марущак при накритій прапором СУА Округи домовині виголосив теплу проповідь, Зеновія Білас посипала труну землею з України, а на тризні Анна Гогоша розповіла про життєвий шлях покійної і зазначила, що довго житиме у членок нашого Відділу пам'ять про енергійну та активну довголітню голову Відділу бл. п. Євгенію Шанц.

Вічна їй пам'ять!

Анна Гогоша.

6 січня 1995 року померла членка 33-го Відділу СУА в Пармі, Огайо, **Неоніля Раковська**.

Народилася Неоніля 10 листопада 1906 року в Калуші, Західня Україна, в родині о. Василя Попеля та Ольги з Петрушевичів. Закінчила вчительський семінар у Станиславові. Відтак студіювала малярство у Мистецькій Академії у Кракові.

В 1931 році одружилася з інженером-агрономом Ярославом Раковським. Під час Другої світової війни родина Раковських виїхала на Захід, а в 1952 році дісталася до Америки і замешкала у Клівленді. Господь поблагословив подружжя Раковських трьома синами — Яремою, Борисом і Романом, яких Неоніля виховала в релігійному і патріотичному дусі.

Працювала Неоніля малярем і одночасно продовжувала студії в мистецькій школі.

У 1968 р. помер її вірний друг життя інж. Ярослав Раковський, смерть якого Неоніля тяжко пережила.

Належала Неоніля до 33-го Відділу СУА і тим дорожила. Дарувала для Відділу свої картини на виграшу під час імпрез. Була людиною високої особистої і товариської культури. Пам'ять про неї житиме в наших молитвах і споминах.

Ірена Стахур,
пресова референтка.

Рідшають ряди 33-го Відділу СУА в Пармі, Огайо. 7 липня 1995 року тут відійшла у засвіти членка Відділу **Марія Яворська**.

Народилася Марія 23 липня 1914 р. в селі Ступниця Самбірського повіту. Після закінчення учительського семінара в Самборі одержала працю учительки в селі Унятичі на Дрогобиччині. У 1934 р. Марія вийшла заміж за Мирослава Яворського і в Унятичах народився їх єдиний син Юрій Мирослав.

Під час воєнної хуртовини в 1944 році родина Яворських покинула свій дім і подалася на захід. Після довгих скитань прибули до Америки і поселилися у Клівленді. Там Марія пережила трагедію, бо 10 січня 1961 року помер її чоловік Мирослав, проживши всього 46 років. Марія цілком посвяtilася вихованню сина. Відтак закінчила курси і дістала працю в фінансовому відділі міста.

Як членка СУА, Марія була активною на різних постах у управі 33-го Відділу. Працювала в суспільній опіці, була виховною референткою, в комітеті "Спадщина", а також у комітеті будови катедр св. Йосафата в Пармі. З власної волі опікувалася самотніми жінками в старечих домах.

У 1987 році Марія переїхала до Вашингтону до сина д-ра Юрія Мирослава та невістки Зені зі Смішкевичів. Там знайшла спокій і опіку, а вершиною щастя була її внучка Мая.

Знеможена недугою, 7 липня 1995 року Марія Яворська померла. 10 липня була відправлена Панахида у Вашингтоні, 12 липня — у Пармі, а 13 липня відбувся похорон з катедри св. Йосафата.

Прощали покійну о. А. Гановський, голова 33-го Відділу СУА Емілія Русин, голова Окружної Управи СУА Іванна Шкарупа, земляк з Унятич редактор Степан Кікта, земляк зі Самбора Роман Стахур.

Ірена Стахур,
пресова референтка.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Наталія Даниленко — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Іванна Ганкевич — протоколярна секретарка
Варка Бачинська — кореспонденційна секретарка
Рома Шуган — скарбничка
Таїсса Турянська — фінансова секретарка
Лідія Білоус — вільний член
Софія Геврик — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Люба Фірчук — музейно-мистецька
Ірена С. Олексюк — виховна
Лідія Черник — суспільної опіки
Люба Біловшук — стипендій
Ярослава Рубель — пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Колодчин — Дітройт
Оксана Фаріон — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чикаго
Люба Кінах — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк
Марія Наваринська — зв'язків далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Марія Томоруг — член
Розалія Полчі — член
Марія Дорожинська — заступниця
Лідія Фіцалович — заступниця
Ольга Рибаків — парламентаристка

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англомовної частини журналу

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowskyj
Maria Savchak

Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE BOARD

Olga Trytyak — 1st Vice President
Natalia Danylenko — 2nd Vice President
Martha Bohachevsky Chomiak — 3rd Vice President
Iryna Kurowyckyj — 4th Vice President
Iwanna Hankewycz — Recording Secretary
Barbara Bachynsky — Corresponding Secretary
Roma Shuhan — Treasurer
Taissa Turiansky — Financial Secretary
Lydia Bilous — Member-at-Large
Sophia Hewryk — Member-at-Large

CHAIRS

Luba Firchuk — Art/Museum
Irena S. Oleksiuk — Education
Lidia Czernyk — Social Welfare
Luba Bilowchtchuk — Scholarship
Jaroslawa Rubel — Student Sponsorship Program
Press

REGIONAL COUNCILS

Lidia Kolodchin — Detroit
Oxana Farion — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Jaroslawa Mulyk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Anastazia Charysh — Chicago
Luba Kinach — New England
Theodosia Kushnir — New York - South
Maria Navarynska — Liaison
Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Ivanna Ratych — Chair
Maria Tomorug — Member
Rosalie Polche — Member
Maria Dorozynsky — Alt Member
Lidia Ficalowych — Alt Member

Olha Rybakiw — Parliamentarian

Irena Chaban — Editor-in-Chief "Our Life"
Tamara Stadnychenko — English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеляна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

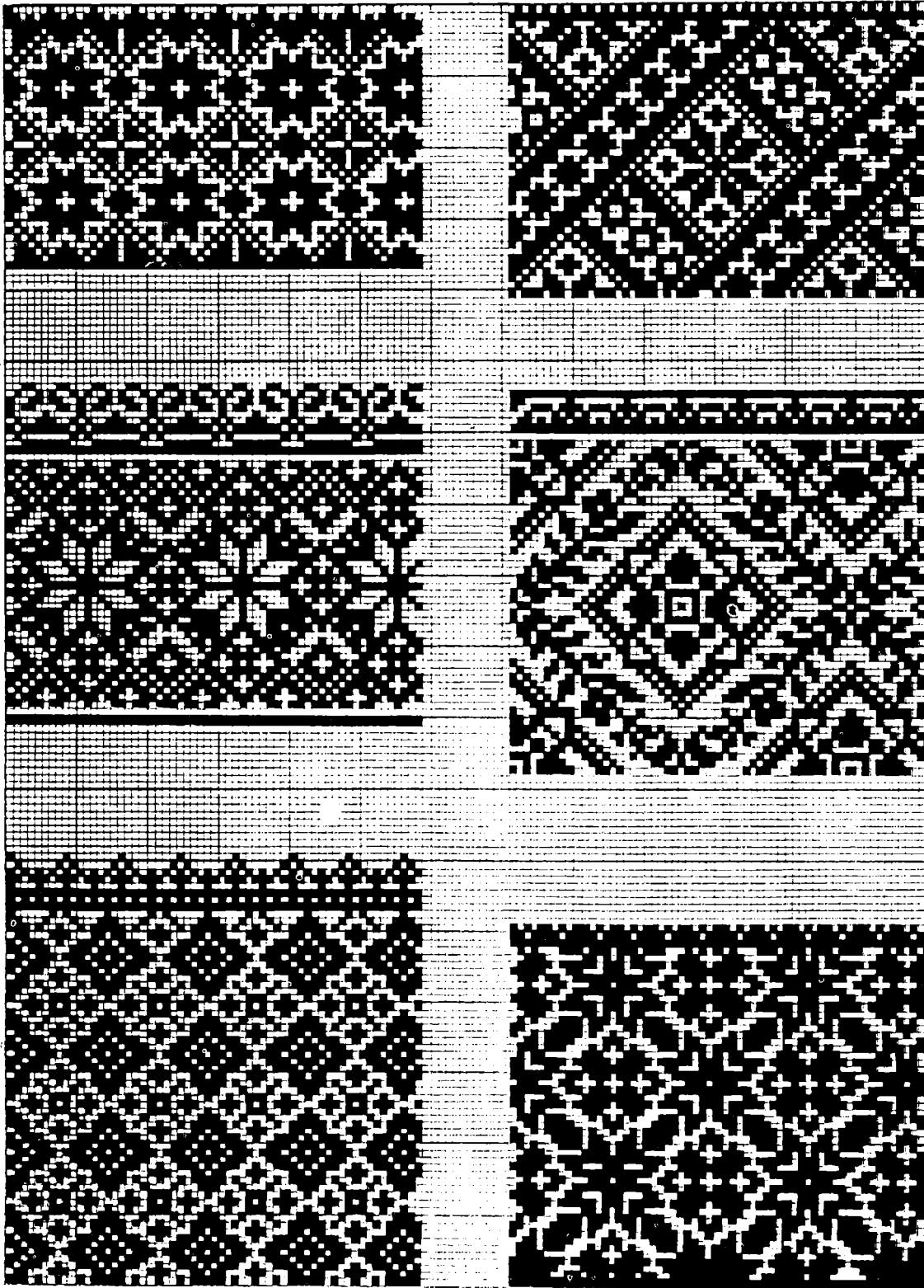
ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London W24HG, England

АВСТРАЛІЯ: Postup Ukrainian Cooperative Trading Society Limited, 928 Mount Alexander Rd., Essendon, 3040, Australia

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Фрагменти візорів Сокальщини. "Українська народна вишивка". Вид-во "Мистецтво", Київ, 1976 р.
Із колекції Українського Музею в Нью Йорку.
Fragments of designs from Sokalshchyna. From the collection of The Ukrainian Museum in New York.